

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

STUDIJSKA KNJIŽNICA
MIRANA JARCA
NOVO MESTO

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto - Izhaja vsak četrtek - Posamezna številka 15 din - LETNA NAROČNINA 600 din, polletna 300 din, četrtletna 150 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 1200 din oziroma 4 amer. dolarje - TEKOCI RACUN pri Mestni hranilnici - Komunalni banki v Novem mestu št. 608-70/3-24

Stev. 31 (489) LETO X.
NOVO MESTO, 6. AVGUSTA 1959

UREJUJE ure
UREDNIŠTVA
Poštni predal Novo mesto 33 - TELEFON
Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo - TISKA Casopisno podjetje
-Delo- v Ljubljani

SLOV
30 -
27 -

Z RAZŠIRJENIH PLENUMOV OBČINSKIH ODBOROV SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

Pomoč osnovnih organizacij SZDL

Ob navzočnosti predstavnikov okr. odbora SZDL, poslovnih in združenih zvez, kmetijskih strokovnjakov, upravnikov KE ter predstavnikov občinskih ljudskih odborov so bili v zadnjih tednih razširjeni plenumi občinskih odborov SZDL v Vidmu-Krškem, Črnomlju, Trebnjem, Brežicah, Novem mestu, Sevnici in na Senovem, medtem ko taka plenuma pripravljajo še v Metliki in v Žužemberku. Osrednja točka dnevnega reda je bila povsod obravnavanje kmetijstva, njegovih uspehov in novih nalog, ki so pred nadaljnjim razvojem te najbolj razširjene gospodarske veje v okraju. Objavljamo najvažnejše ugotovitve s plenumov, ki so razumljivo več ali manj enake.

Prva in menda tudi glavna ugotovitev, ki so jo poročila in udeleženci plodnih razprav povsod najbolj poudarili, je približno takale:

za nami je gospodarsko leto, v katerem je kmetijstvo doživelo resnično prelomnico. Kaj nam zemlja lahko rodi, če ji damo vse, kar zahteva sodobna znanost, smo videli v nešteti primerih. Da lahko tudi na naših njivah dosežemo rekordne pridelke, ni zdaj nobena skrivnost več. Pri tem posameznik ne more sam opraviti vsega: potrebuje stroje, umetna najboljša seme - kar vse mu lahko nudi skupnost prek družnega (pogodbenega) sodelovanja. Kdor bo trmasto vztrajal pri starem, bo ob večjih potrebah še vedno ternal, ker mu bo »stara« pac dajala tudi »stare dohodke«. In še tole: rešitev je samo v večji tržnosti, več bo treba pridelati za trg in ne samo za domačo družino!

V vsem tem pa so zajeti tudi val ostali problemi našega kmetijstva. Na plenumih so med drugim poudarili, da nam kmeti ne dajejo tudi »stare dohodke«, in še tole: rešitev je samo v večji tržnosti, več bo treba pridelati za trg in ne samo za domačo družino!

Petnajst let LR Makedonije

V nedeljo so po vsej Makedoniji slovesno proslavljali 15-letnico obstoja te naše republike. Ljudje so na številnih mitingih slavili gospodarski in kulturni napredek Makedonije, v javno uporabo pa so izročili pred rokom tudi več novih gospodarskih objektov.

Breze so se umaknile kombajnu

Kdor bi hodil letos marca po dragatuških stelnjkih in bi se vrnil na isto mesto v juliju, bi začuden dejal: »Kakšna sprememba! Marca so bile tu še breze, grmovje, sedaj pa se premika kombajn in poje veselo pesem o žetvi.« 56 ha dragatuških stelnjnikov je spremenjenih v polje. Na površini 8 ha so posejali oves. Kot morje je valovalo žitno polje, na katerega se je pogel jakleni pomočnik, za seboj pa je pušal vreče semena in bale slame. Unimog se je večkrat znova vračal na njivo in odhajal z nje naložen z vrečami zrnja. Pridelke je bil lep in lahko trdimo, da je na novih njivah dosegel povprečni pridelke. Sedaj se ni večati, da kultiviranje stelnjnikov ne bo uspelo. Kmetje so se o uspehu prepričali na lastne oči.

JOŽE SKOF

je rešitev za kmetijstvo na Dolenjskem in v Spod. Posavju, o vsem tem je treba člane SZDL prepričljivo poučiti. V Črnomlju so sklenili, da bodo našteli pogodbeno - proizvodnje ureditvi prek odborov Ob. LO in Socialistične zveze, se pravi prek članov SZDL. Tema: lito bodo pregledali, kako sklepajo pogodbe o združenem sodelovanju najprej kmetje članj združenih svetov, upravnih odborov, občinskih odborov in člani političnih organizacij. Kakor vedno, velja tu še posebno: besede mlečejo, zgledi vlečejo!

V Vidmu-Krškem so razen ostalega ugotovili, da dosedanja načina kooperacije ne bo dal pričakovanih uspehov, če bodo na razpolago samo male parcele. Zadruga bodo takoj sklicale združne svete, kamor bodo povabili tudi predstavnike ObLO in političnih organizacij. Tu bodo potem našteli o pogodbeni proizvodnji po

vpeljati vaški kolobar. O kolobarjenju se menijo tudi že v nekaterih drugih krajih.

Pereč je problem zemlje, last splošnega ljudskega premoženja. V občini Videm-Krško je take zemlje 322 ha, a državna posestva in zadruga izkoriščajo od tega le 170 hektarov. Vsa ostala površina še vedno ni do deljena za družbeno izkoriščanje. A prav tu bo treba omogočiti ureditev velikih parcel, da bo moč pokazati, kakšna je moderna kmetijska proizvodnja.

Na plenumu v Črnomlju so upravniki KZ odločno povedali, od kod pričakuje pomoč za ureditve načrtov. Politične organizacije morajo prispevati svoj delež, da bomo kos nalogam, ki so zdaj pred kmetijstvom. Zadruga bodo takoj sklicale združne svete, kamor bodo povabili tudi predstavnike ObLO in političnih organizacij. Tu bodo potem našteli o pogodbeni proizvodnji po

končanem šolanju vsaj pet let ostali v službi pri zadrugi.

Dosedanja izbira kmetijskega nižjega kadra ni bila vedno srečna, saj imamo veliko število absolventov nižjih ali srednjih šol, ki so se zaposlili v nekmetijskih panogah. Delno je bil temu vzrok, da mladi kadri niso bili v kmetijstvu dovolj stimulirani. Danes je v tem pogledu drugačen položaj in so dane večje možnosti zasluzka v kmetijstvu.

Sladkorna tovarna v Ormožu

Za 4 milijarde in 594 milijonov dinarjev bodo v Ormožu zgradili prvo slovensko sladkorno tovarno. Obratovati bo začela čez 2 leti in 4 mesece, predelala pa bo na leto 150.000 ton sladkorne pese, 19.831 ton sladkorja, 9000 ton suhih rezancev, 6330 ton melase in kot stranski proizvod 10.000 ton saturacijskega mulja. Na leto bo tovarna ustvarila nad 3 milijarde 430 milijonov dohodka.

Kmetijstvu več strokovnjakov!

Dvoletna kmetijska šola za odrasle na Grmu bo sprejela v jeseni 100 učencev

Dosedanji doseženi uspehi na področju kmetijstva in nadaljnje vlaganje sredstev v kmetijsko proizvodnjo nam narekuje, da bo treba poudariti posebno pozornost izobraževanju kmetijskega kadra.

Posebno na Dolenjskem in v Spodnjem Posavju primanjkuje strokovnega kmetijskega kadra, visokvalificiranega in srednjega. Z ozirom na nove

oblike sodelovanja (kooperacije) so naše zadruga zelo šibke. Na vsakega kmetijskega strokovnjaka, ki dela v proizvodnji, odpade danes na področju našega okraja 145 hektarov obdelovalne površine ali 314 parcel. Vse naše poslovne zveze in kmetijske zadruga imajo zaposlenih samo sedem agronomov in 17 tehnikov.

Glede tega, da traja usposabljanje z rednim šolanjem več let, je potrebno, da usposobimo čimprej večje število kadra preko dvoletnih šol za odrasle.

V ta namen je upravni odbor GZZ sprejel sklep, naj bi se že v letošnji jeseni omogočil vpis 1000 odraslim kmetijskim tehnikom, ki naj bi v skrajšani srednji dopolnilni šoli osvojili v pospešenem študiju isto učno snov, kot jo dijaki srednje šole. Njihova izobrazba bo enakovredna popolni srednji šoli, specializirana, namenjena predvsem tistim, ki bodo po končanem šolanju delali v zadrugah kot kmetijski tehnik. Oddelek srednje kmetijske šole se bodo osnovali v Vrbi pri Zalcu, Mariboru in Rakičanu za po 200 učencev, v Ljubljani za 300 učencev in na Grmu pri Novem mestu za 100 učencev.

Šolanje odraslih bo imelo dve smeri za usposabljanje tehnikov: a) poljedelško-živinorajsko in b) sadjarsko - vinogradniško smer.

V Mariboru bo sadjarsko-vinogradniški oddelek; vse ostale šole bodo imele poljedelško-živinorajsko smer. Kandidati morajo imeti dovršeno osemletko ali katero koli nižjo kmetijsko ali gozdarsko, oziroma kmetijsko gospodarsko šolo ali kakšno drugo šolo. Kandidati, ki nimajo teh pogojev, imajo pa prakso v kmetijstvu, naj priložijo k zadnjemu šolskemu spričevalu potrdila o opravljenih tečajih ali seminarjih in potrdilo o delu v kmetijstvu. Ti kandidati morajo predhodno položiti izpit iz slovensčine in računstva. V šolo se bodo sprejemali v starosti od 20 do 30 let, če so že odslužili vojaško obveznost in so vključeni v kmetijsko proizvodnjo. Pri izbiri kadra naj sodelujejo združna vodstva in politične organizacije glede na to, da je to zelo pomembna gospodarsko-politična akcija. V šolo naj bi se vpisali najboljši kandidati. Kandidati je treba izbrati predvsem iz vrst mladih aktivnih delavcev v zadrugi, s kmetijskih posestev in iz dela v političnih organizacijah.

S kandidati, ki jih bodo študentje zadruga, se bodo sklenile pogodbe, da bodo po

končanem šolanju vsaj pet let ostali v službi pri zadrugi.

Dosedanja izbira kmetijskega nižjega kadra ni bila vedno srečna, saj imamo veliko število absolventov nižjih ali srednjih šol, ki so se zaposlili v nekmetijskih panogah. Delno je bil temu vzrok, da mladi kadri niso bili v kmetijstvu dovolj stimulirani. Danes je v tem pogledu drugačen položaj in so dane večje možnosti zasluzka v kmetijstvu.

Na teh šolah bodo učno snov obdelali v štirih semestrskih v obliki tečaja, po vsakem končanem semestru bodo tečajniki polagali izpite iz vseh predmetov.

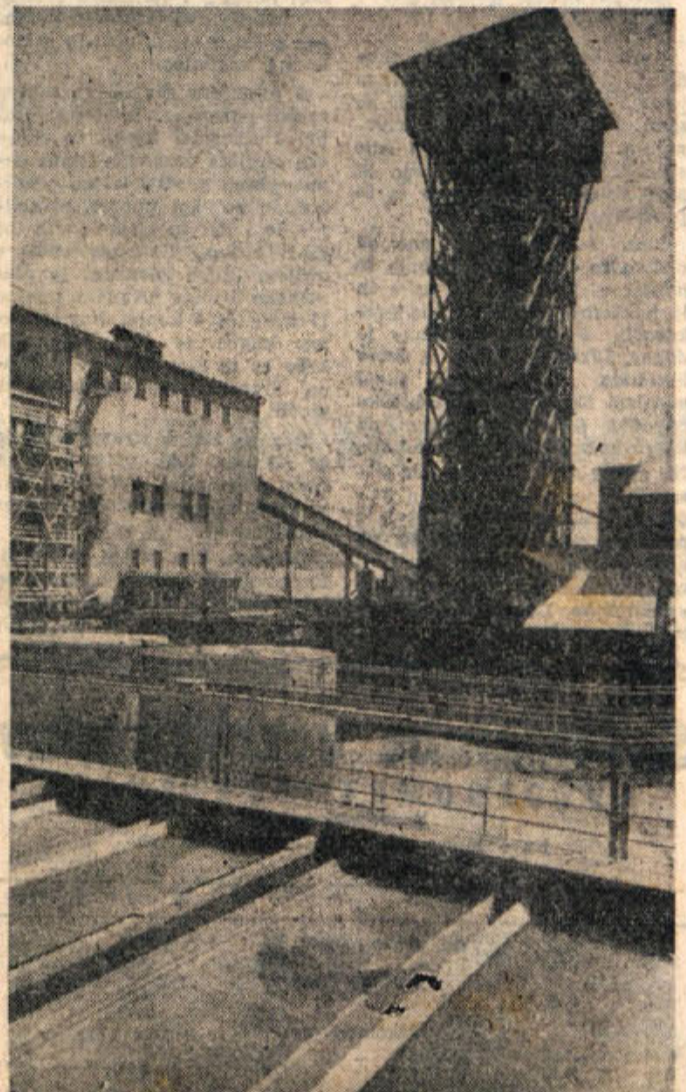
V prvem semestru bodo obdelani v glavnem splošni predmeti, medtem ko pridejo strokovni predmeti na vrsto v ostalih treh semestrskih.

V ta namen se urejajo na Kmetijski šoli na Grmu že potrebni prostori in nabavljajo oprema. Dosedanja kapaciteta šole, internata, učilnic in spalnic je za 50 gojencev, v jeseni bo potrebno pripraviti prostore za 100 gojencev. Šola bo pričela s poukom 1. oktobra.

Takšna oblika pospešenega izobraževanja kmetijskega kadra nam bo v veliki meri pomagala reševati naloge, ki nam jih narekuje perspektivni plan razvoja kmetijstva v našem okraju.

Inž. Milan Bračička

PRED PRAZNIKOM OBČINE VIDEM-KRŠKO IN 20-LETNICO OBSTOJA TOVARNE CELULOZE IN PAPIRJA NA VIDMU

V nedeljo, 16. avgusta bodo glavne slovesnosti letošnjega praznika občine Videm-Krško, ki se ob tej priložnosti spominja prvih žrtev za svobodo - prvih ustreljenih krških partizanov, vseh drugih borcev za svobodo in vrnitve izseljencev, ki jih je okupator odgnal z domače zemlje v mrzlo tujino in tako hotel zabrisati sled Slovencev na zemlji ob Savi. Letos bo slavje združeno tudi s pomembno slovesnostjo kolektiva tovarne celuloze in papirja DJURO SALAJ, ki bo proslavljal 20-letnico ustanovitve tovarne. Prvoborcu za delavske pravice, pokojnemu tovarišu Djuru Salaju bodo ob tej priložnosti pri vzhodu v modernu tovarno na Vidmu odkrili spomenik. Več bomo o občinskem prazniku Vidma-Krškega in 20-letnici tovarne poročali v prihodnji številki. Na sliki: pogled na del tovarniških naprav kombinata celuloze in papirja na Vidmu.

PRVE PRIREDITVE

Praznovanje se bo letos začelo v soboto, 8. avgusta ob 20. uri s slavnostnim nagovorom pri bazenu na Vidmu. Sodelovala bo godba na pihalu tovarne DJURO SALAJ in pevski zbor. Po proslavi bo prosta zabava, pri kateri bosta igrala kvintet Celuloze in sindikalna godba na pihalu.

NEDELJA - 9. avgusta: ob 10. uri bo promena koncert godbe PGD Krško pred občinskim poslopjem. Ob 15. uri: proslava 40-letnice godbe PGD Krško pred gasilskim domom, nato ljudsko rajanje.

TOREK - 11. avgusta: ob 16. uri lahkoatletika tekmovalna v metih, skokih in teku pri kopaljšču Celuloze. Ob 20. uri poje Slovenski oktet v domu Svobode na Vidmu narodne in umetne pesmi.

SREDA - 12. avgusta: ob 16. uri tekmovalne v odbojki, malem roketu in namiznem tenisu na bazenu Celuloze.

ČETRTEK - 13. avgusta: ob 16. uri nogometni turnir med TVD Partizan Krško, Celulozo in TVD Partizan Senovo, na stadionu Matije Gubca v Krškem.

Ugled narašča zaradi uspehov

Kaj smo zvedeli v kmetijskih zadrugah

Obiskali smo nekaj zadrug in se tam z upravniki pogovorili o pitanju živine, o uspehih žetve, o pripravah na jesensko setev in o drugih načrtih.

KZ SENTLOVRENC:

»Stalež živine se je lani zmanjšal za več kot 20 odstotkov. Sklenili smo že 80 pogodb

Zgradili so hmeljsko sušilnico

Te dni je bila v Črnomlju izgotovljena hmeljska sušilnica. Še nekaj tednov pa bo zagorelo v pečeh in suha zlata roža bo šla prvič iz Črnomlja v daljni svet. Na drugoletnem nasadu, last Poslovne zveze Črnomelj, kaže zelo lep pridelek. Pričakujejo, da bo pridelek hmelja 12 stotov na hektar. Agroonomi pravijo, da bo kvaliteta dobra. Bojazen nekaterih kmetovalcev, da hmelj v Črnomlju ne bo uspel, je za nami; belokranjskim hmeljarjem se obetajo lepi zasluzki.

za pitanje goveda. Kakšnih 20 telet smo preusmerili v pitanje na področju naše zadruga. Priljubljen je sivočrna domača pasma goveda. Naprednejši kmetje jo skušajo izboljšati s križanjem. Pritiska za zakol ni čutili. Izgubljenih 20 odstotkov stotele živine bomo z načrtno rejo in s pitanjem nadoknadili do konca leta 1960. Dogone namo seljmov imamo že organizirane, vendar večjega odziva doslej še ni bilo, ker so kmetje zdaj poleti močno obremenjeni z deli na polju.

Pripravljamo pitališče svinj za 800 do 900 pršutnikov. Pitališče je tik pred dograditvijo. Zdruga je kupila 20 svinj plemenice bele pasme in jih dala kmetom v rejo. Razmišljamo o 4 mersajcih svinčarske ali požlahtnjene nemške pasme, ker progasta krškopoljska, ki so jo redili doslej, ni najboljša.

Z uspehom žetve se pohvalijo vsi kmetovalci, ki so sejali italijanko in jo po preletih navo-dilih tudi obdelovali. Povprečni donos v pogodbeni proizvod-

nji bo 25 stotov na hektar (do telet je bil 15 q). Posamezniki bodo pridelali tudi več kot 40 stotov. Kmetje, ki so vzeli le seme, niso imeli posebnega uspeha.

KZ TREBNJE:

»S kmetovalci smo sklenili 63 pogodb za pitanje goveje živine, stare od enega do petih let. S pitanjem telet je težje, ker kmetovalci ne razumejo, da morajo 6 tednov stare tele odstaviti in pričeti pitati z močnimi krmili. Odkar je izšla nova uredba, telet nismo klali, odkupljena pa prevzame kočevsko pitališče, ki bo zasluzilo premija (Nadaljevanje na 2. strani)

VREME

ZA ČAS OD 7.-16. AVGUSTA
Okros 7. avgusta prehodne padavine, nato približno do 12. avgusta pretežno lepo vreme. Nekako od 13. avgusta dalje nestalno s pogostimi padavinami in hladneje. V 14.

Vsi imamo radi sonce, vodo, svež zrak in zdravje, posebno zdaj v poletnih mesecih, ko si nabiramo moči za jesen in zimo. Da, Dolenjska s Spod. Posavjem odpira vrata domačemu in tujemu turizmu, nam povedo polni bazeni na Vidmu, v Sevnici, Smarjeških Toplicah, ob Krki in Savi, v Dol. Toplicah in Čateških Toplicah. Je pa seveda hudo, če se na primer v odprti bazen v Smarjeških Toplicah zbaše včasih tudi do 100 in celo več ljudi hkrati, da je kar glava pri glavi. Težko čakamo zato, da bo prišel voda v bazen olimpijskih mer v Dolenjskih Toplicah, kar naj bi se zgodilo še ta mesec. Upravi Smarjeških Toplic lahko samo želimo, da bi čimprej dobila potrebne kredite za zgraditev večjega odprtega bazena.

Ugled narašča zaradi uspehov

(Nadaljevanje s 1. strani)

KZ ŠENTJANŽ:

je namesto nas... Domneva-
mo, da zalagamo Kočevje tudi s
teletim mesom, ker vzamejo
vsa teleta od 65 kg teže na-
vzgor in je pri prevzemu telet,
razen odkupovalca pitilščice,
prisoten tudi odkupovalec novo-
meške mesarje. Teleta najbrže
nato še enkrat pregledajo in
slabša izločijo za zakol.

Plan jesenske setve bomo pre-
segli. Posejati moramo 50 hekt-
arov italijanske pšenice. Težave
bodo zaradi semen. Ker zanj še
nimamo prijav, domnevamo, da
kmetje sami seme zamenjujejo
med seboj. S tem bodo škodili
le sebi, ker zamenjajo seme ni
najboljše in tudi agrotehnični
ukrepi pri posevku ne bodo
izvajali. Povprečni donos pri
Italijanki je 30 q na hektar.

»Naša občina se je »vzvejala«
in kmetijstvo. Plan jesenske
in spomladanske setve smo že do-
bili in je že o obeh razpravljali
tudi zadrudni svet. Naš predel
je živinorejsko-sadjarjski, zato
nameravamo posvečati tema
dvema panogama največ pozornosti.

Letošnji pridelek Italijanke
je presejal vsa pričakovanja.
Med kmetovalci je tudi nekaj
rekorderjev, ki so pridelali več
kot 40 q na hektar, kot na primer
v Šentjanžu Repovč in Štirn.
Rekorderji so zemljo seveda ob-
delali tako kot je treba in upo-
števali vsa navodila. Obveznosti
jesenske setve bomo presejali,
saj so se že vsi kmetje odlo-
čili za Italijanko. Letos in pri-
hodnje leto bo zadruga tudi
bolj posejala v obdelavo zemlje,
saj imamo dva traktorja Fergu-
son z vsemi priključki in samo-
hodno kosilnico.

Plan jesenske setve smo od
občine že dobili. Predpisanih 25
hektarov pšenice Italijanke in
10 hektarov ječmena bomo pre-
karajali. Pridelek Italijanke je
dober. Ljudje si želijo za žetev
kombajna. Vsak pravi: takoj
posejem Italijanko in podpišem
pogodbo, toda pod pogojem, da
bo prihodnje leto žel kombajn.
Na naš ekonomiji smo lani po-
sejali 34 arav Italijanke in pri-
delali 1110 kg zrnja, torej je
pridelek več kot 3000 kg na
hektar. Letos bomo posejali
vso površino na naši ekonomiji
z Italijanko. Lani smo je sejali
malo prereditko.

KZ SEVNICA:

»Pri nas smo šele pričeli
z mlačvijo, Italijanka pa kaže lep-
še kot smo mislili. Posamezni-
ki bodo pridelali tudi 5000 kg
na hektar.

S pitanjem živine je malo
težje. 7 pogodb za pitanje go-
veda smo doslej že sklenili. Po
izidu uredb o prepovedi klan-
ja telet je med kmeti malo za-
vršalo in nam je precej telet
šlo v »šverc«. Zdar imamo po-
ložje že v rokah. Na Impolci
pripravljamo pitilščice za 250
prašičev-kekonov (kmetijsko go-
sposodarstvo). Lani smo zasadi-
li hmeljev nasad na površini 5 in
pol hektarov, za 4 hektare ga pa
še pripravljamo. 10 odstotni pa-
dec stalaže živine upamo do
konca letošnje jeseni nadokna-
diti. Dozaj smo zaklali 50 do
60 telet na mesec, po prvem ju-
liju pa nobenega več.

Zadruga ima že toliko strojev,
da bo lahko v bodoče pri go-
dobnihki sodelovala tudi v
proizvodnji. Več pozornosti bo-
mo morali posvečati pravilni iz-
biri zemljišč za posamezne kul-
ture, kot so pšenica, travništvo,
močnejša uporaba mehanizacije
pa že zahteva racionalizacijo zem-
ljišč. Ugovorili smo, da smo
traktor doslej zaradi raztreseno-
sti parcel uporabljali le 60 od-
stotno. Lani nismo čutili pomoči
političnih organizacij, letos
bo skušali doseči eno skupno
parcelo za setev Italijanke. Letos
smo predvidevali prav pri
Italijanski 28 do 35 q pridelka
na hektar, pridelek pa je po-
vprečno 30 do 40 stotov.

Zadruga ima svoje posestvo,
ki obsega 55 ha zemlje; nekaj je
last splošnega ljudskega premo-
ženja, nekaj smo je pa vzeli

KZ MIRNA:

»Za dva meseca nismo pro-
dali nobenega teleta. Zadruga
je dala v rejo 2 teleta, kmetje pa
sami mnogo zamenjujejo, prive-
zujejo in redijo. Z rejci smo
sklenili 21 pogodb za rejo 32
kg živine in 27 pogodb za 54
prašičev.

Plan jesenske setve smo od
občine že dobili. Predpisanih 25
hektarov pšenice Italijanke in
10 hektarov ječmena bomo pre-
karajali. Pridelek Italijanke je
dober. Ljudje si želijo za žetev
kombajna. Vsak pravi: takoj
posejem Italijanko in podpišem
pogodbo, toda pod pogojem, da
bo prihodnje leto žel kombajn.
Na naš ekonomiji smo lani po-
sejali 34 arav Italijanke in pri-
delali 1110 kg zrnja, torej je
pridelek več kot 3000 kg na
hektar. Letos bomo posejali
vso površino na naši ekonomiji
z Italijanko. Lani smo je sejali
malo prereditko.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Po odhodu podpredsednika ZDA Ri-
charda Nixona iz Sovjetske zveze, kjer
se je mudil na obisku enajst dni, so urad-
no sporočili, da je predsednik ZDA
Eisenhower povabil predsednika sveta
ministrov ZSSR Nikito Hruščeva, naj
uradno obišče ZDA. Hruščev je povabilo
sprejel in bo obiskal ZDA septembra.
Prav tako je predsednik Eisenhower
sprejel povabilo Hruščeva, naj uradno
obišče ZSSR in bo to storil še letos je-
seni po obisku Hruščeva v ZDA.

ZDA in ZSSR nekaj zgodilo. Pozdraviti
je treba vsak napor po zbliznanju, sreča-
nje med najvišjima zastopnikoma ZSSR
in ZDA pa je v bistvu zelo pozitivno, saj
ni nobenega dvoma, da ostanejo osebni
stiki med državnikmi slej ko prej najboljše
sredstvo za krepitev medsebojnega zaupa-
nja in utrjevanje miru na svetu.

Zanimivo pa je, da so novice o obeh
povabilih sprejeli na Zahodu z mešanimi
občutki. Britanski ministrski predsednik
Macmillan je pozdravil novice in dejal,

sukati za Nemce že v zadnjih dneh živ-
ljenja bivšega ameriškega zunanjega mi-
nistra Dullesa. Ze takrat se je pojavila
razpoka v zahodnem »monolitnem«
stališču do nemškega vprašanja. To razpoko
je predvsem povzročilo berlinsko vpraša-
nje. Celo Američani so spoznali, da težav
ne bodo odstranili s tem, da se kratko
malo ne bodo menili zanje, kakor je hotel
Benn. Washington in predvsem London
sta prišla vsaj deloma do prepričanja, da
so pogajanja potrebna.

DVA OBISKA

da ga veseli sestanek med obema vodite-
ljema. Na splošno vzeto je najnovejši
razvoj dogodkov potrdil pravilnost nje-
gove »linije«, to je britanske napore, da
bi prišlo do kompromisnega sporazuma
med Vzhodom in Zahodom in tudi do se-
stanka na najvišji ravni. Seveda je še
marsikaj nejasnega in kar je ugodna no-
vica danes, se utegne sprevrčiti v neugod-
no jutri. Z drugimi besedami, kar v Lon-
donu danes pozdravljajo, v Bonnu zame-
tujejo.

Seveda je to šele začetek v dolgem
procesu urejevanja spornih vprašanj med
obema blokoma. Ne smemo pozabiti, da
se obe strani še naprej mrzlično oboro-
žujeta, da marsikatero pereče vprašanje
ni še niti osvetljeno, kje da bi bilo reše-
no, in da ni nobenega rešenja, da bo že se-
stank med obema voditeljema vse rešil.
Toda začetek je dober. Brez takšnih se-
stankov bi bilo namreč reševati glavna sporna
vprašanja. Začeti pa jih morajo reša-
vati tisti, ki o tem odločajo v zadnji in-
stanci, torej poglavarji držav oziroma
predsedniki vlad.

V glavnem mestu Zvezne republike
Nemčije Bonnu so novice o obeh povabi-
lih sprejeli zelo hladno in zadržano.
Znano je, da je bil Bonn tisti, ki je na-
spetroval sporazumu v Ženevi. Zato se
zahodnonemška vlada boji, da bi se ute-
gnila ameriški in sovjetski predsednik
med obiskoma načelno dogovoriti o Nem-
čiji nekaj, kar ni všeč bonnskim politi-
kom oziroma kanclerju Adenauerju. Ta
strah izvira iz spremenjenega mednarod-
nega položaja, ki se je začel neprijetno

Novico o obeh obiskih gre torej po-
zdraviti kot pozitivno dejanje v medna-
rodnih odnosih, ki utegne naposled
prinesiti človeštvu kaj več kot samo obljube.
Upajmo, da bodo državniki dovolj modri
in da se bodo dovolj zavedali svoje velike
odgovornosti, da bodo storili vse, kar je
v njihovi moči za okrepitev medsebojnega
zaupanja in miru.

Bitke med Cigani

7. junija so se pripeljali z
vozom cigani iz Semčica in
okolice na sejem v Metliko.
Tu so se napili in se pred
Barbičevu gostilno nekaj pre-
pirali. Cigan Niko je zatrje-

val, da je on »okrajni cigan«
in da ga taki občinski cigani
ne bodo nič zafakali. Ostali
cigani niso pred »višjim«
forumom čutili nobenega spošto-
vanja. Zabliskali so se noži,
pretep se je začel in trajal,
dokler jih ni polovila milica.

Kratke IZ RAZNIH STRANI

Pred nekaj dnevi so cigani
razbili ciganki Marici na Gav-
gen hribu hišo.

Metličani se sprašujejo, ko-
liko časa bodo še trajale te
ciganske bitke, ki ogrožajo
tudi njihovo varnost. Razen
tega pa cigani tudi ne priza-
našajo preveč njihovim nji-
vam. Ni torej čudno, če pra-
vijo Metličani, da bi morali
preseliti cigane na kark past
otok, pa naj se tam tepejo ko-
likor hočejo.

Devet neodvisnih arabskih
držav — Gana, Gvineja, Libe-
rija, Etiopija, Sudan, Tunizija,
Maroko, Libija in Zanzibar —
so protestirale proti napovedanim
francoskim atomskim poku-
som v Sahari. Te države, ki se
čutijo ogrožene zaradi teh po-
kusov, se bodo pritožile na
prihodnjem zasedanju gene-
ralne skupščine OZS jeseňi.

Belgijska kraljica Elizabeta,
ki je bila na Brnihu gost
predsednika Tita in se je več
dni mudila v Jugoslaviji (po-
sebnost se je zanimala za prire-
ditve dubrovnikega festivala)
se je vrnila v Belgijo.

Iraška vlada je odločno
nastopila proti vsem kršilec
miru in reda v Iraku. Pred-
vsem so pobrali orožje vsem
vsem arabskim pripadnostim
civilistom in posttrili varnost-
ne ukrepe. Po izjavi premiera
Kasema je bilo število žrtev
med nedavnimi neredi v Kir-
kuku precej večje, kot so prvo-
votno poročali. Ostro je šibal
hudu, ki si lastijo pravico vsi
diti druge ljudi, »o krivic ali
nedolžnosti iraških državljanov
— je dejal Kasem — so pristo-
jna soditi samo zakonita so-
dišča.« Izjavil pa je, da ne bo-
dajo nikogar preganjali zaradi
sankcionirane pripadnosti am-
srank bodo vsakomur soditi za-
mo po njegovi osebni krivdi.

Španski parlament je iz-
glasoval zakon, ki daje vlad
večja pooblastila za primeru so-
cialnih nemirov. Proti temu
zakonu je glasovalo sedem čla-
nov parlamenta. Z novimi za-
konji je dobila španska vlada
široka pooblastila za zatiranje
stavk, demonstracij in drugih
nemirov.

V tem tednu nabiramo

Cvetje: slezenovca (350 din),
rdeča deteljica (100 din), rmana
brez pecljev (60 din).

List: hrbske rese (500 din),
šarnice brez pecljev (150 din),
breze brez rumenih listov
(30 din), divjega kostanja brez
debelega peclja (40 din), sleze-
novca (180 din), melise (140 din),
trpotca okolišnjega (70 din), ro-
bide (40 din), maline (40 din),
bršljina (70 din).

Rastline: črnobine-črnabli (80
din), gladilnika (30 din), hrbske
rese (200 din), kopitnika s
korenalno (75 din), tavžentozje
(70 din), smolnice (40 din), me-
lise (70 din), rmana (30 din),
vodne kreše (180 din), ženikija
— samo lep zelen (13 din) pitje-
jega drešna — moravke (40 din),
breskovega drešna brez debelih
stebel (30 din), šentjanževke
(30 din), zlate rorge (60 din).

Korenine: arnike (350 din),
blušč, rezan kot gobe (160 din),
regnat rumeni (125 din).

Lube: krhljke (60 din), češ-
mina od korenin (320 din), češ-
minovih palic (65 din).

Suhe borovnice (300 din).

S SEJMISKA

Zaradi slabega vremena je
bilo na novomeškem sejmišču
v ponedeljek 3. avgusta nekaj
manj prometa kot navadno. Na-
prodaj je bilo 730 prašičev in
103 glave goveje živine. Za praš-
iče so zahtevali od 3000 do
13.500 din, za vole od 80.000 do
115.000 din, za krave od 45.000
do 80.000 din in za junce ali
telce od 30.000 do 90.000 din.

Plan jesenske setve, ki nam
nalaga 90 hektarov površin, bo-
mo presejali. Ze zdaj čutilimo ve-
lik napredek, ki je v največji
meri posledica lepših uspehov,
ki so jih pogodbeniki dosegli z
Italijanko. Zadruga je razen te-
ga dobila letos tudi nekaj kme-
tjskih strojev, ki v sedanjem
pomanjkanju delovne sile na
vsih mnogih pomenijo. Na krat-
ko povedano: ugled kmetijske
zadruge raste!

Plan jesenske setve, ki nam
nalaga 90 hektarov površin, bo-
mo presejali. Ze zdaj čutilimo ve-
lik napredek, ki je v največji
meri posledica lepših uspehov,
ki so jih pogodbeniki dosegli z
Italijanko. Zadruga je razen te-
ga dobila letos tudi nekaj kme-
tjskih strojev, ki v sedanjem
pomanjkanju delovne sile na
vsih mnogih pomenijo. Na krat-
ko povedano: ugled kmetijske
zadruge raste!

Plan jesenske setve, ki nam
nalaga 90 hektarov površin, bo-
mo presejali. Ze zdaj čutilimo ve-
lik napredek, ki je v največji
meri posledica lepših uspehov,
ki so jih pogodbeniki dosegli z
Italijanko. Zadruga je razen te-
ga dobila letos tudi nekaj kme-
tjskih strojev, ki v sedanjem
pomanjkanju delovne sile na
vsih mnogih pomenijo. Na krat-
ko povedano: ugled kmetijske
zadruge raste!

Plan jesenske setve, ki nam
nalaga 90 hektarov površin, bo-
mo presejali. Ze zdaj čutilimo ve-
lik napredek, ki je v največji
meri posledica lepših uspehov,
ki so jih pogodbeniki dosegli z
Italijanko. Zadruga je razen te-
ga dobila letos tudi nekaj kme-
tjskih strojev, ki v sedanjem
pomanjkanju delovne sile na
vsih mnogih pomenijo. Na krat-
ko povedano: ugled kmetijske
zadruge raste!

Plan jesenske setve, ki nam
nalaga 90 hektarov površin, bo-
mo presejali. Ze zdaj čutilimo ve-
lik napredek, ki je v največji
meri posledica lepših uspehov,
ki so jih pogodbeniki dosegli z
Italijanko. Zadruga je razen te-
ga dobila letos tudi nekaj kme-
tjskih strojev, ki v sedanjem
pomanjkanju delovne sile na
vsih mnogih pomenijo. Na krat-
ko povedano: ugled kmetijske
zadruge raste!

Plan jesenske setve, ki nam
nalaga 90 hektarov površin, bo-
mo presejali. Ze zdaj čutilimo ve-
lik napredek, ki je v največji
meri posledica lepših uspehov,
ki so jih pogodbeniki dosegli z
Italijanko. Zadruga je razen te-
ga dobila letos tudi nekaj kme-
tjskih strojev, ki v sedanjem
pomanjkanju delovne sile na
vsih mnogih pomenijo. Na krat-
ko povedano: ugled kmetijske
zadruge raste!

Plan jesenske setve, ki nam
nalaga 90 hektarov površin, bo-
mo presejali. Ze zdaj čutilimo ve-
lik napredek, ki je v največji
meri posledica lepših uspehov,
ki so jih pogodbeniki dosegli z
Italijanko. Zadruga je razen te-
ga dobila letos tudi nekaj kme-
tjskih strojev, ki v sedanjem
pomanjkanju delovne sile na
vsih mnogih pomenijo. Na krat-
ko povedano: ugled kmetijske
zadruge raste!

Plan jesenske setve, ki nam
nalaga 90 hektarov površin, bo-
mo presejali. Ze zdaj čutilimo ve-
lik napredek, ki je v največji
meri posledica lepših uspehov,
ki so jih pogodbeniki dosegli z
Italijanko. Zadruga je razen te-
ga dobila letos tudi nekaj kme-
tjskih strojev, ki v sedanjem
pomanjkanju delovne sile na
vsih mnogih pomenijo. Na krat-
ko povedano: ugled kmetijske
zadruge raste!

Plan jesenske setve, ki nam
nalaga 90 hektarov površin, bo-
mo presejali. Ze zdaj čutilimo ve-
lik napredek, ki je v največji
meri posledica lepših uspehov,
ki so jih pogodbeniki dosegli z
Italijanko. Zadruga je razen te-
ga dobila letos tudi nekaj kme-
tjskih strojev, ki v sedanjem
pomanjkanju delovne sile na
vsih mnogih pomenijo. Na krat-
ko povedano: ugled kmetijske
zadruge raste!

Plan jesenske setve, ki nam
nalaga 90 hektarov površin, bo-
mo presejali. Ze zdaj čutilimo ve-
lik napredek, ki je v največji
meri posledica lepših uspehov,
ki so jih pogodbeniki dosegli z
Italijanko. Zadruga je razen te-
ga dobila letos tudi nekaj kme-
tjskih strojev, ki v sedanjem
pomanjkanju delovne sile na
vsih mnogih pomenijo. Na krat-
ko povedano: ugled kmetijske
zadruge raste!

Plan jesenske setve, ki nam
nalaga 90 hektarov površin, bo-
mo presejali. Ze zdaj čutilimo ve-
lik napredek, ki je v največji
meri posledica lepših uspehov,
ki so jih pogodbeniki dosegli z
Italijanko. Zadruga je razen te-
ga dobila letos tudi nekaj kme-
tjskih strojev, ki v sedanjem
pomanjkanju delovne sile na
vsih mnogih pomenijo. Na krat-
ko povedano: ugled kmetijske
zadruge raste!

Plan jesenske setve, ki nam
nalaga 90 hektarov površin, bo-
mo presejali. Ze zdaj čutilimo ve-
lik napredek, ki je v največji
meri posledica lepših uspehov,
ki so jih pogodbeniki dosegli z
Italijanko. Zadruga je razen te-
ga dobila letos tudi nekaj kme-
tjskih strojev, ki v sedanjem
pomanjkanju delovne sile na
vsih mnogih pomenijo. Na krat-
ko povedano: ugled kmetijske
zadruge raste!

Plan jesenske setve, ki nam
nalaga 90 hektarov površin, bo-
mo presejali. Ze zdaj čutilimo ve-
lik napredek, ki je v največji
meri posledica lepših uspehov,
ki so jih pogodbeniki dosegli z
Italijanko. Zadruga je razen te-
ga dobila letos tudi nekaj kme-
tjskih strojev, ki v sedanjem
pomanjkanju delovne sile na
vsih mnogih pomenijo. Na krat-
ko povedano: ugled kmetijske
zadruge raste!

Plan jesenske setve, ki nam
nalaga 90 hektarov površin, bo-
mo presejali. Ze zdaj čutilimo ve-
lik napredek, ki je v največji
meri posledica lepših uspehov,
ki so jih pogodbeniki dosegli z
Italijanko. Zadruga je razen te-
ga dobila letos tudi nekaj kme-
tjskih strojev, ki v sedanjem
pomanjkanju delovne sile na
vsih mnogih pomenijo. Na krat-
ko povedano: ugled kmetijske
zadruge raste!

Plan jesenske setve, ki nam
nalaga 90 hektarov površin, bo-
mo presejali. Ze zdaj čutilimo ve-
lik napredek, ki je v največji
meri posledica lepših uspehov,
ki so jih pogodbeniki dosegli z
Italijanko. Zadruga je razen te-
ga dobila letos tudi nekaj kme-
tjskih strojev, ki v sedanjem
pomanjkanju delovne sile na
vsih mnogih pomenijo. Na krat-
ko povedano: ugled kmetijske
zadruge raste!

Spremembe voznih redov AVTOPROMET »GORJANCI«

Novo mesto—Črnomelj—Vinica—Sinj vrh

1	2	3	2	1
14.00	Od. Novo mesto	Pr.	8.25	
15.10	Pr.	Od.	7.15	
	Metlika			
15.35	Od.	Pr.	7.14	
15.45	Pr.	Od.	6.48	
	Črnomelj			
5.40 5.00 15.50	Od.	Pr.	6.47	18.30
6.10 5.30 16.25	Pr.	Od.	6.15	18.00
	Vinica			
5.30	16.30 Od.	Pr.	6.10	17.25
6.50	16.55 Pr.	Od.	5.35	17.00
	Sinj vrh			

OPOMBA: Avtobus ima v Metliki zvezo z avtobusom za Karlovas
1 Avtobus obratuje od 1. IV. do 1. XI.
2 Avtobus obratuje samo ob četrtkih od 1. IV. do 1. XI.
3 Avtobus obratuje vsak dan

Ljubljana—Grosuplje—Dobrepolje—Dolenjske Toplice—Novo mesto

1	2	3	4	5	6
14.45	Od. Ljubljana	Pr.	7.40		
14.45	Od. Grosuplje	Pr.	7.40		
15.25	Pr.	Od.	6.30		
	Dobrepolje				
5.55 6.40 15.30	Od.	Pr.	6.23 15.30 16.35		
5.47 7.20 16.05	Pr.	Od.	5.50 14.50 16.10		
8.30	Zvirče		13.35		
8.85	Pr. Novo mesto	Od.	13.10		
	Dolenjske Toplice				

OPOMBA: V Dobrepolju ima avtobus zvezo z vlakom v vse smeri
1, 2, 4 in 6 Avtobus obratuje v ponedeljek, sredo, petek
in soboto
2 in 5 Avtobus obratuje ob nedeljah, torških in četrtkih

Novo mesto—Dolenjske Toplice—Ljubljana

1	2	3
5.30	Od. Ljubljana	Pr.
7.35	Od. Dolenjske Toplice	Pr.
8.00	Pr. Novo mesto	Od.

OPOMBA: 1 Avtobus obratuje vsak dan
2 Avtobus obratuje ob delavnikih
3 Avtobus obratuje ob nedeljah in praznikih

FRED PRAZNIKOM SLOVENSKE MLADINE NA PODSTENICAH

Novomeška mladina v napadu

Spomini Nade Jakovljevič-Midoterjeve na delo novomeških skojcev in mladine v letih 1941 in 1942

Skojevška organizacija je v
Novem mestu delovala že pred
vojno. Aktivni SKOJ takrat niso
stali več kot 3 do 4 mladince.
Takšen način organizacije je
bil nujen zaradi težkih pogo-
jev dela in stroge konspira-
cije. Vilma Bebler in Niko Ši-
lih sta takrat v Novem mestu
vodila SKOJ in skrbeli za po-
litično - ideološki študij. V
krožkih so po največ trije člani
študirali marksistično lite-
raturu.

1941 na Novo mesto, so ta de-
kleta preživela ognjeni krst in
se dobro izkazala.

Ko je okupator zasedel Ju-
goslavijo in se je takoj po na-
padu stara jugoslovska vojska
v neredu umikala ter od-
metavala orožje, so člani Partije
in skojevci hiteli urediti
čevati nalogo, ki so jo prejeli
že prej: zbrati čim več odv-
ržnega orožja ter vojskarih po-
litičarjev ter vse skriti na pri-
merih mestih. V poletju 1941
so to orožje že pričeli zbirati
in prinášati iz skrivališč. Tak-
rat so novomeški partijski-
mladinci Roman Stepišnik,
Zan More in Jože Preželj s
pomočjo skojcev potegnili iz
Krke prve puške, bombe in
municijo.

Mladina je postala živah-
nejša s pričetkom šolskega
leta. V odboru mladinske sek-
cije OF so bili: Marjeta Vasič-
Pirjevec, Janez Majnik-Džems,
Miloš in Jelena Hočevar, Na-
da Midorfer in drugi mladinci.
Tako je v začetku šolskega
leta je mladinska sekcija med

posamič nato več ali manj ne-
prekinjeno nadaljevala.

Politično-ideološki študij so
razen Vilme Bebler-Pirkovni-
čeve vodili še Marjeta Vasič
in Andreja Ipavec. Študijski in
ostali sestanki niso bili nikdar
na istem kraju. Udeleženci so
prejeli ustna obvestila, kje po
sestanku, vedno šele neposre-
dno pred njim. Ze takrat je
bilo v mladinsko delo v No-
vem mestu vključene mnogo
vajejske mladine, ki je v vseh
akcijah sodelovala z velikim
poletom. Med njimi so bili
najaktivnejši trije vajenci iz
trgovine Pauser, ter vajenka
Betka in vajenec Boris iz tr-
gov

Kdaj bo enkrat drugače?

Zapiski s seje sveta za gospodarstvo ObLO Sevnica

Na zadnji seji je svet za gospodarstvo obravnaval več perečih zadev. Na dnevnem redu so bili blagovni promet in trgovina, problemi gostinstva, pekarne, cene mesa v drobni prodaji, potrditev kupoprodajnih pogodb. Ogledno si danes mnenja, ki so bila izrečena na račun gostincev in pekov v Sevnici.

Svet za gospodarstvo je potem, ko je obnovil razpravo o tarifnih pravilnikih, ugotovil v gostinstvu resnične težave. Predvsem moti letos, ko je dovolj vina, promet v gostiščih veliko število vinotočev. Kljub temu pa se zdi (povedali so čisto točne primere), da v večjem gostišču v Sevnici ob 11. uri zvečer vina zmanjka (III 7). Po intervenciji »višjih« se je

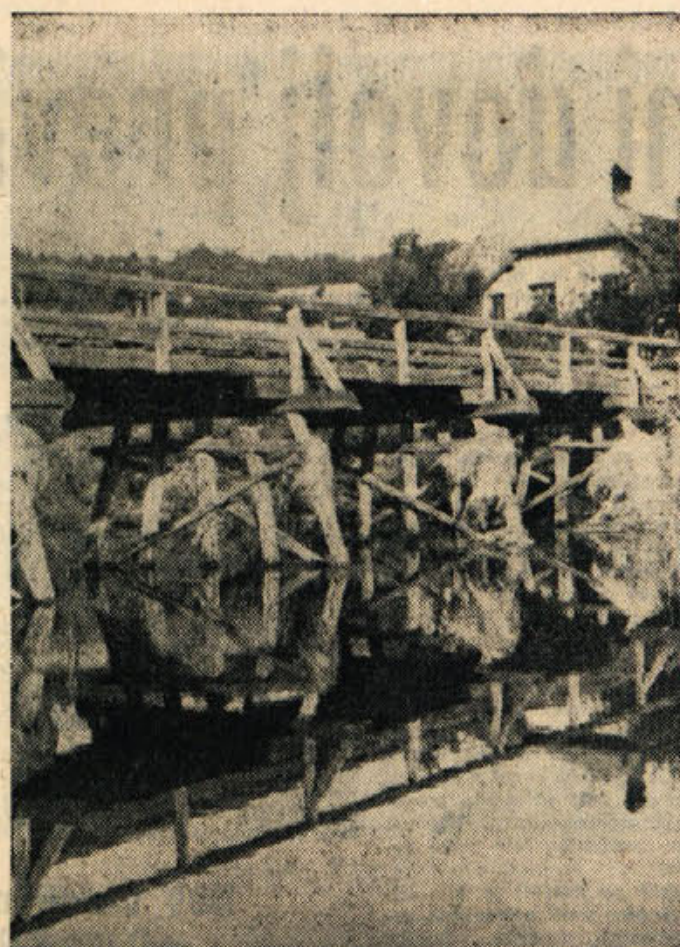
najde ključ do kletj v — žepu strežnega osebja! Ali podobno primer: na planinski postojanki Lisca je v eni uri pečen telečji zrezek ali cvrti piščanec, (čeprav je morda teletina iz Zagraja), v Sevnici pa ni mogoče povabiti manjše družbe na kakšno obetljivo, manjše slavo in podobno. O razmerah za točilnicami je bilo povedanih več opazk, še več pritožb pa je bilo na račun kulturne potrebe, veselja do dela in sploh dobre volje v odnosih do gostov. Svet je ugotovil, da enostavno ni gostinskega lokala, kjer bi se človek dobro počutil v vseh ožirih. Izraženo je bilo mnenje, da gosta ne zanimajo osebne ali druge težave strežnika, natakarice, ker so ti ljudje po naravi svoje službe

možnostmi povečali svoj promet. Le tarnanje in lagodno počivanje na doseženih uspešnih slisime.

Podobna je bila razprava o peklih. O kvaliteti, še več pa o oblikah kruha, posebej še pečiva, je bilo dovolj slišati. Tudi z njimi se bodo v kratkem resno pogovorili odgovorni tovarniši, saj je nemogoče za zemlje prodajati neka skrupulca brez oblike in okusa, ko pa so zemlje večših res take kot kuhanost testo z nakazano zarezo po sredini...

950.000 ton umetnih gnojil za jesensko setev

Letos bomo porabili za jesensko setev v naši državi približno 950.000 ton umetnih gnojil, kar pomeni v primerjavi z lanskim letom znatno povečanje. Letos bodo tudi posamezni kmetje, ki so v zadržanem pogodbenem sodelovanju, porabili za setev precej več gnojil kot so jih doslej. Razen tega predvidevamo, da bo letos posejanih s pšenico več površin kot lani. Z italijanskimi sortami bomo zasejali 786.000 hektarov, kar je za 490.000 hektarov več kot lani. Od tega bo nad 600 tisoč hektarov zasejanih v kooperaciji z individualnimi kmetovalci.

»Ali je kaj trden most?« bi lahko vprašali z narodno pesmijo. »Bom že še vzdržal...« bi zakripale mostnice častilivnega lesenega povezovalca bregov Krke pri Polju, če bi jih razumeli. Povečan promet je Dol. Toplice nas o tem sicer ne prepričuje (Foto: Polde Gošnjak)

BODIMO DOBRI UPRAVLJAVCI!

Okrajni sindikalni svet in občinski sindikalni sveti so pričeli anketirati podjetja o vprašanju delavskega in družbenega upravljanja. V vsaki občini so v ta namen izbrali nekaj podjetij. Stopnja razvoja, ki jo je delavsko upravljanje doseglo, ugotavljajo predstavniki občinskih sindikalnih svetov v neposrednih pogovorih s člani delavskih svetov in upravnih odborov ter v razgovorih z delavci.

Sindikati se pripravljajo še na eno nalogo: spremljati bo gibanje dohodkov. Novi način nagrajevanja po storilnosti je pogoj za njihove prejemke. Zato bo sindikat spremljal gibanje dohodkov gospodarskih organizacij, povprečnih osebnih dohodkov na enega zaposlenega ter zaslužek posameznikov z ozirom na njihovo storilnost.

Piščance bodo redili

Strokovnjaki-agronomi Poslovne zveze Crnomelj imajo polne roke dela. Njihova osnovna naloga je izkoristiti vse pogoje za izboljšanje kmetijstva. V načrtu imajo pisanje piščancev »brajlarjev«, za kar bodo izkoristili prazne hleve na Krupi in jih preuredili. Napolnili bodo elektriko za umetne kolkje in preuredili notranjost hlevov. V začetku bodo lahko redili 2000 piščancev, kasneje pa tudi več.

Zakaj zaostajamo

V sredo, 29. julija, je bila seja Sveta za kmetijstvo občine Novo mesto. Razpravljali so o jesenskem in spomladanskem setvenem planu in ugotovili, da bo jesenski setveni plan kmetijstvo zmoglo brez večjih težav. Teže bo šlo s spomladanskim setvenim planom. Glavna ovira bo hibridna koruza, ker računajo na odpor pri kmetovalcih, zato ker je letošnji posevek te koruze zelo slabo kalil.

pravljali ali najdemo drug izhod iz slepe ulice. Vpliva kmetijskih gospodarstev na trgu ni čutili. Zato, da bodo delala poizkuse ter se igrala polizkusno proizvodnjo, jih gotovo nismo ustanovili! Večinoma se izgovarjajo na pomanjkanje delovne sile. To je sicer res, vendar si ne znamo razložiti, kako more mehanizacija, ki jo imajo kmetijske zadruge, to pomanjkanje v zasebnem sektorju ublažiti, da se pa to vpra-

šanje ne da rešiti v družbenem sektorju. Že dolgo govorimo o tem, da bi morala biti posestva družbenega sektorja zgled sodobnega kmetijstva, toda prav letos smo ugotovili, da so s hektarskimi donosi žit daleč za nekaterimi zasebnimi kmetiki-proizvajalci. Imamo občutek, da na naših kmetijskih gospodarstvih manjka politika močne roke. Skrajni čas je že, da pove svojo besedo tudi občina Novo mesto.

Tudi majhne stvari so pomembne

V zadnji številki smo objavili odgovor Mesarije Novo mesto, na naš članek. Mesarija je seznanila bralce z nekaterimi dejstvi, ki vsekakor odločno vplivajo na vprašanje preskrbe Novoga mesta z mesom. Vendar ne nam zdi, da je uprava Mesarije šla na predlahek način preko prodaje pul-ton. Potrošniki so zahtevali odgovor, ki ga v tem primeru niso prejeli. Pri organih tržne inspekcije smo dobili podatke, ki kažejo, da notranje poslovanje Mesarije res ni najbolj bledišče.

Ko so tako nato v prodajalni izvedli inventuro, so ugotovili, da je na zalogi mesa v vrednosti 75.440 dinarjev, v blagajni gotovine 219.723 dinarjev, poslovođa je predložil še dobavnice, ki kažejo, da so bili izstavljeni računi. Poslovođa je izjavil, da nima nobene dobavnice več, kljub temu je pa naslednji dan predložil še 9 dobavnice za 91.754 din vrednosti. Knjižgovodkinji je povedal, da ima zase sestavljen obračun za 13. 6. 1959. Na zahtevo, naj da pregledat svoje poslovne knjige je povedal, da ne vodi v poslovalnici nobenih knjig, pač pa jih vodi zase doma in jih ne da pregledati organom tržne inspekcije. Nato je bil s primerjavo knjižgovodskih podatkov ugotovljen manjkaj 51.748 din, ki ga dovoljeni 2% kalo na promet zmanjša na 26.723 dinarjev. Poslovođa je nato predložil obra-

čun za prodane ribe in še 17.000 dinarjev gotovine. Oboje je bilo v predalu pod prodajnim pultom in je na to pozabili, kot se je izkazalo. Ta gotovina ni bila, kot je bilo videti, 12 dni oddana glavni blagajni.

V prodajalni 4 na Glavnem trgu so razen tega prodajali tudi meso kozličkov, nabavljeno mimo Mesarije. Dva izmed teh kozličkov je kupil poslovođa S. S., ju zalagal v svoji drvarnici, koke na svoje ime oddal Kotekanu, meso pa porabil zase, »odstopile« in »posodile« poslovođni poslovalnici štev. 1 in prodal. Meso dveh kozličkov je prinesla v prodajalno A. K., iz Vrhnih sel, ki je mesar v poslovalnici. To meso so prodajali v skladišču pri prodajalni za 340 dinarjev kilogram, komu se ne spomnijo več.

mesto je, dobiti toliko mesa za preskrbo. Novoga mesta, kolikor ga je v današnji situaciji moč dobiti. Mora pa tudi poskrbeti, da bo to meso prišlo do potrošnika po pravi ceni. Njene posamezne poslovalnice pri tem ne smejo mešati računov, ali delati po svoji glavi!

● Zgodovinski eksploziv bi lahko imenovali 2 kg »plastike«, ki ga je pred kratkim našel pri čiščenju cestnega jarka cestar, ki oskrbuje cesto Birčna vas—Smihel. Preiskava je potrdila, da gre za eksploziv iz leta 1944, ki so ga partizani zakopali pod cesto, ki so jo takrat minirali, a ni eksplodiral...

● Bizeljski vinogradi so letos utrpeli znatno škodo zaradi izredno hude peronosperje; ponovno deževje ni dovoljevalo, da bi izbruh boleznih učinkovito preprečili ali zaustavili. Pridelka bo zato precej manj.

● Tam postaja Ljudske milice Novo mesto. Danes ste vi na vrsti, povejte nam kaj je novega. — Novega? V juliju smo dobili 12 prijav za ukradene denarce. Ugotovili smo: osem prijaviteljev je denarce izgubilo, a so jih pošteno najditelji vrnil; 3 so našli naši organi, eden izmed državljanov pa je našel po prijavi doma... Ljudje so prijavi tudi tatvino 11 dvokoles; od teh so 8 koles pijani lastniki pozabili pred gostilnami, 2 sta kolesi posedala in na to pozabila, enemu pa je nekdo kolo v naglici zamenjal. Take so torej te stvari. Manj raztresenosti in manj vina, pa uslužbenci Ljudske milice ne bomo imeli nepotrebnega dela!

● Tu Gozdarsko-lesna poslovna zveza Novo mesto. Kaj je novega? Gradili bomo 9-stanovanjski blok v Kandiji. Najeli smo 23 milijonov din posojila, 8 milijonov pa bomo dali iz naših sredstev. Začeli bomo že to jesen in upamo, da bo stavba do zime pod streho.

● Kavarna na Glavnem trgu je kupila velik hladilnik, izdelan domače tovarne v Skofji Loki. Stal je približno pol milijona dinarjev in so zanj porabili domala vsa svoja razpoložljiva sredstva. Kolektiv novomeške kavarne je na novo pridobil zelo ponosen, saj bo zdaj lahko nudil gostom zares hladne pijače in marsikaj drugega, kar mora biti v vročini naš hladnem.

● Razen tabora SUTJESKA v Dol. Toplicah tabori pri Podzemlju 20 tabornikov iz Brezice in Crnomlja, blizu Kostanjevce pa je razpela šotore domača četa tibe Krke. Brežiški in sevniki taborniki so v Bohinju, novomeški pa v Rabcu pod Labinom.

● Kolektiv tovarne zdravlil KRKA je v nedeljo odprl v Vr-sarju pri Poreču svoj počitniški dom z 32 ležišči. Dom je v neposredni bližini morja, obdaja ga lep gozd in zelena trata; dnevna oskrba je 320 dinarjev. Vsa obrtniška dela za obnovitev stavbe je izvršilo podjetje samo.

Še trije tarifni pravilniki

Pred dnevi je tarifna komisija pri OBS Sevnica pregledala tri novo predložene tarifne pravilnike. Podjetje Kremenica, ki ima sedaj prisilno upravo, je upoštevalo priporočila tarifne komisije, vendar ne v celoti. Zato so člani komisije dali ponovno nekatere pripombe, ki jih bo podjetje moralo upoštevati. V povprečju so znižali prvotno predložene postavke na povprečje, ki je v skladu z njihovo ekonomsko močjo. Uvedbi bodo tudi dele po enoti proizvoda, od katerega bodo nagrajeni prav vsi zaposleni.

Konfekcija Lisca je delno znižanjem in delno s spremembo strukture delovnih mest znižala prvotno predložene tarifne postavke v povprečju za 1.000 dinarjev, tako da se sedaj približuje občinskemu povprečju. Do spremembe strukture in števila zaposlenih so prišli po razpravi, da je perspektivno podjetju potrebno le več polkvalificiranih delavk, sploh če bo proces organiziran z novimi stroji na sistemu tekočega traku.

Gostinsko podjetje Sevnica je na pripombe tarifne komisije znižalo tarifne postavke — po 3000 dinarjev so vzeli vsakemu delovnemu mestu. Komisija je resnično dvomila v pravilnost takega ukrepa, saj so si člani komisije postavljali vprašanje, če je tudi prvotno zvišanje šlo tako linearno kot sedaj znižanje. Ker so to končno notranja vprašanja kolektiva se v podrobnosti niso spuščali.

NOTRANJEPOLITICNI TEDENSKI PREGLED

Gostišča, hoteli so povsod, pa tudi na Dolenjskem zasedeni. Mnogi turisti so ob rekah razpeli šotore in ne bo odveč, če se v mesecu dopustov vsaj na kratko pogovorimo o našem turizmu.

Domači turizem se v povojnih letih naglo razvija, na kar vpliva tudi to, da naša zakonodaja določa za vsakega delovnega človeka tudi plačan dopust. Na vse večje število domačinov, ki potujejo po svoji domovini, pa vpliva tudi izboljšanje življenjskega standarda, sicer si ne bi znali razlagati, odkod tako velike razlike v primerjavah s predvojnimi leti. Medtem ko je bilo v naših hotelih pred vojno vsaj 400.000 domačih turistov, jih je bilo lani že 1.262.000 ali 312 odstotkov več. Zlasti v zadnjih dveh letih in letos se je turizem, pa naj si bo domači ali tuji, razmahnil. Podatki kažejo, da odhajajo največ naših državljanov na počitnice ob morju. Lani smo zabeležili ob morju 6 milijonov nočitev, v planinah pa le 1.220.000. Več nočitev, in sicer 2.399.000 je bilo v toplicah in zdraviliščih. Če nič drugega, kažejo ti podatki, da so v primorskih krajih že kar dobro poskrbeli za turizem, saj se že sleherni, pa tudi najmanjša vas, poteguje za to, da bi prenočila in prehranila čim več turistov. Takih prizadevanj v Sloveniji žal ni dovolj in moramo reči, da to velja tudi za Dolenjsko z njeno zeleno Krko, ki bi lahko privabila mnogo več ljudi. Zanimivo je tudi dejstvo, da domači turisti ne obiskujejo radi gostinskih podjetij, oziroma jih obiskujejo vse manj. Vse več je takih, ki si zagotovo počitnice v počitniških domovih podjetij, pri privatnikih, pa tudi tistih, ki tabore, je iz leta v leto več. To nas ne skrbi, vsaj zaenkrat ne, ker so naše hotelske kapacitete tako majhne, da tuji turisti mnogokrat ne morejo dobiti prenočišč. Seveda pa to opozarja tudi na cene. Za domačega turista so v mnogih krajih hotelske usluge vendarle predrage.

K vsem trem pravilnikom je sindikalna komisija dala z malenkostnimi pripombami svoje soglasje.

Več pazljivosti pri delu!

Pretekli teden se je zgodila v Tovarni pohištva v Brežicah težka nesreča. Zrtve je bila mlada delavka Pepca Znidaršičeva iz Gaberja. Na delovnem mestu ni upoštevala svaril in je kljub temu, da je »rehold« prevoval, šla pod dvigalom, ki dviga tovor iz pritličja v prvo nadstropje. Prav v trenutku, ko je bila pod dvigalom, se je utrgala vrvi in dvigalo s tovorom vred je Znidaršičevi zdrslo obkoče nogi, roko, ter ji teže položevalo hrbtnico. Poškodbe bo imenovala sicer preživela, vendar bo težko občutila posledice nezgode.

Vsekarer je nesreča resen opomin vsem delavcem, naj spoštujejo svarila in navodila na delovnih mestih, hkrati pa je resen opomin tudi upravnim organom v podjetjih, ki bodo morali v bodoče vestneje skrbeti za varnost zaposlenih delavcev. Nikakor ni takih nezgod kriv samo nesrečen slučaj!

Zanimanje za kmetijsko šolo na Grmu v brežiški občini

V dvoletno srednjo kmetijsko šolo na Grmu pri Novem mestu se je iz brežiške občine doslej prijavilo že 26 kandidatov, kar je razumljivo, saj je to predvsem agrarna občina. Večina kandidatov, ki so mladi kmetovalci in člani aktivov mladih združenikov, bo prejeloma študentskega stipendija. Kmetijske zadruge v občini bodo študentom 8 gojencev, Kmetijsko proizvajalna poslovna zveza Brezice 1, Državno posestvo Rdeča zvezda iz Bizeljskega 1 in ObLO Brezice 5 gojencev. Po končanem šolanju bodo zaposleni v občini kot

upravniki kmetijskih združb in vodje njihovih gospodarskih odsekov; tako bodo zmanjšali potrebo po kmetijskih kadrih v občini, ki ima sedaj le dva kmetijska tehnika s srednjo strokovno izobrazbo.

Preurejena prodajalna

Trgovaško podjetje ZARJA — Novo mesto preureja prodajalno SNEGULJICA na Cesti komandanta Staneta. Stroške preureditve nosi trgovaško podjetje samo. Zanimivo je, da bi bilo prodajalno preurediti že pred dvema letoma, pa žal doslej niso mogli najti mizarskega podjetja ali obrtnika, ki bi posle prevzel. Dogovarjali so se že z nekimi privatnim obrtnikom in s tremi mizarskimi podjetji družbenega sektorja, končno pa bo vsa dela opravil privatni mizar. Trgovina se bo, ko bo prenovljena, spet preusmerila v prodajo izdelkov za dojenčke in prodajo otroškega blaga. Poglobili so tudi izložbeno okno.

Izšel je CARINSKI PRIROČNIK

Zalozbi Gospodarskega vestnika (Ljubljana, Beethovnova 10, poštni predal 235) je izšel Carinski priročnik, sestavljen na podlagi najnovejših predpisov, ki veljajo za uvoz blaga iz tujine. V prvem delu obravnava predpise, ki veljajo za blago, ki ga državljanji prinesejo ali prejmejo iz tujine, v drugem delu pa so predpisi glede uvoza osebnih avtomobilov in mot. koles.

X. NOVOMEŠKA MDB — TRIKRAT UDARNA

Pri izgradnji novomeškega stadiona, kjer bo leta 1960 velik zlet naše mladine, je letos prispevala lep delež tudi srednješolska mladina. V juliju je Okrajni komite LMS Novo mesto organiziral lokalno brigado, ki je bila sestavljena iz 40 srednješolcev našega okraja. Brigada je živela v istih pogojih kot brigade, ki delajo na zvezni delovni akciji. Brigadirjem se je v prostem času nudilo veliko; imeli so koristna predavanja s vseh področij, obiskovali so filmske predstave, pridobili so več izletov, na razpolago so imeli bogato knjižnico, ni se jim pa moglo nuditi tehnične vzgoje (tečajev kot na avtocesti). Brigada je pri delu dosegla lepe rezultate; delali so po dekadah in dosegli naslednje rezultate: I. dekada — za 30% presežena norma, II. dekada — za 26% in v III. dekad — 20% presežka, kar jim je prineslo zaslužen trokratno udarništvo in tudi 9 udarnikov. Udarniki so postali: Anton Volf, iz Crnomlja, Stefan Kamin iz Trebnjega, Darko Marjetič iz Sentjerneja, Vinko Vidrih, Jernej Klemenc, Marjeta Morela, Terezija Povše, Tine Malnar vsi iz Novoga mesta, in Bogomir Rožman iz Crnomlja. Razen tega je bilo 18 mladincev pohvaljenih, v mladinski organizaciji so sprejeli 7 mladincev, ki so pokazali vse odlike dobrega mladincev.

45 stotov pšenice!

Ko je kombajnisti poželi njivo Petra Smalcija v Dragatušu, so presenečeno ugotovili, da je bil na tej njivi pridelek italijanske sorte pšenice »produktora« 45 stotov na hektar. Smalcelj je se je seljal v sodelovanju z zadrujo; pšenica je bila lepa, enake rasti. Ni polegla, rja pa jo je napadla veliko manj kot vse druge domače sorte, ki so bile sejane v tem kraju. Pridelek ni zgolj slabejši, temveč je plod dobre kooperacije in upoštevanja vseh navodil kmetijske strokovne službe.

Fantje pozdravljajo iz JLA

Za dan vstaje so poslali lepe pozdrave vsem bralcem našega lista dolenski fantje, ki služijo vojski rok v Dugem selu. To so: Vinko Grabrijan iz Adlešičev, Anton Beber iz Dragovanje vasi, Leopold Mušič iz Dragatuša, Ivan Matjažič iz Rakovca, Anton Suhadolnik iz Grmada, Alojz Rajer iz Občin, Clejli Novak iz Sentvida, Franc Zalec iz Dol. Suhorja, Branko Turk iz Podgrada, Anton Mehak iz Tomažje vasi, Franc Kravečev iz Orebovca, Franc Kuhar iz Dob in Stanko Juršič iz Jablanca.

Donosen turizem

Kdaj grede delovni ljudje na dopust? V prvem tromesečju je v Primorju komaj 2 odstotka vseh nočitev, v planinah pa 12 odstotkov. V poletju, in sicer v juliju in avgustu, pa je na morju 69 odstotkov nočitev in 50 odstotkov v planinah. Podatki kažejo, da odhajajo pri nas na dopuste v juliju in avgustu okoli 70 odstotkov vseh prebivalcev. To seveda turizmu, pa niti gospodarstvu ne koristi. V nekaterih deželah s posebnim dodatkom spodbujajo delavce, da odhajajo na dopuste tudi v spomladanskih in jesenskih mesecih. Kaj podobnega bi bilo dobro uveljaviti tudi pri nas, ker bi bile tako gostinske kapacitete veliko bolj izkoriščene, pa tudi na proizvodnji se dopusti ne bi tako močno poznali kot se sedaj.

Se nekaj podatkov o tujem turizmu. Leta 1952 je prišlo v Jugoslavijo 129.000 obiskovalcev, lani jih je bilo 594.000. Letos pa jih bo, kot vse kaže, precej več kot 1 milijon. To je za nas vsekakor ugodno in prav gotovo je pravilno, da smo privabili toliko inozemskih tujih turistov. Z izboljšanjem turističnih objektov imamo vse možnosti, da število turistov še povečamo. Vendar pa v obiski vendarle nismo zadovoljni. Turizem je namreč povsod po svetu in mora biti tudi pri nas gospodarska dejavnost. Zato ni važno samo to, koliko ljudi nas obišče, pač pa je tudi važno, koliko pri tem zaslužimo. No, in v tem pogledu so stvari precej slabe. Leta 1952, ko nas je obiskalo nekajkrat manj turistov kot lani, smo dosegli 6 milijardah dohodka v deviznih dinarjih, lani pa le še 3 milijarde 758 milijonov deviznih dinarjev. Skratka več turistov, manj zaslužka. Tu je nedvomno nekaj narobe!

Fantje, ki služijo vojski rok v Bjelovaru, pošiljajo vsem domačim, bralcem našega lista in mladini topel pozdrav: Alojz Saje, Alojz Sadar, Boris Smrkar in Sande Zore.

Zadnji snopi padajo te dni v više ležečih krajih, kjer žančice s srpi pospravljajo letino...

JOŽE ŠKOP

Nikdar ni dovolj previdnosti

V izvoznem jašku rudnika Senovo se je predzadnji terek pripetila obratna nesreča, ko je zvečer ob desetih prišla na delo nočna izmena rudarjev. Med spuščanjem kabine dvigala, v kateri je bilo 18 rudarjev, je odpravila varovalna zaplopa krmilnega mehanizma za uravnavanje hitrosti spuščanja. Tako je nezavarošana kabina naglo brzela proti dnu jaška, približno 60 m globoko. Na srečo so zaviralne naprave na kabini delno le zavrele neobičajno hitrost vožnje, razen tega pa je bilo na dnu jaška nekaj vode, kar je padec prav tako omililo. Le temu je pripisati, da sta se le dva rudarja teže poškodovala (zlom noge), ostali pa so utrpeli le praske in buške ter se že vračajo na delo.

Posebna strokovna komisija, ki je naslednjega dne raziskovala vzroke nesreče, svoje sodbe še ni izrekla. Očitno je, da nekaj ne bo v redu s krmilnim mehanizmom, kar zatrjuje tudi dežurni strojnik. Ni pa izključeno, da je nezgodi botrovala še neprevidnost.

Rudarji v senovškem rudniku so navzile temu imeli srečo. Bo-

lahko opozorilo drugim delovnim kolektivom, naj razen svojim gospodarskim problemom namerajo kar največ skrbi tudi varnosti pri delu.

OBISKI PRI POSKODOVANIH RUDARJIH V BOLNIŠNICI

V nedeljo, 2. julija smo obiskali oba teže ranjena rudarja Dragota Kozoglavca in Vinka Abina v novomeški bolnišnici. Neurečo sta opisala takole: »Naša skupina je bila prva, ki se je od nočne izmene spuстила v jašek. Kakor vedno smo na košarjo dali mreže ter zasedli prostore v obeh njenih nadstropjih. Do globine 45 metrov je šlo v redu. Nato so varnostne zaplope popustile. Našlih občutkov ni mogoče popisati. Vsi vemo le to, da nam je zmanjkalo daha in smo se zavedli šele, ko smo treščili na dno jaška. Mi dva sva bila v zgornjem nad-

stropju dvigala. Sreča, da je bilo na dnu jaška nekaj vode, sicer vrag vedi, kako bi jo odnesli. Ko smo že bili na dnu, je bilo najteže zlestiti iz dvigala. Na vsako stran je od njega do sten jaška le za 2 pednja prostora. Ko smo se nekako skobacali, smo pričeli plezati, nato pa je kmalu prišla pomoč. Kaj je vzrok nesreče, ne veva. To bodo ugotovili drugi. Midva sva svoj delež plačala, nekdo pa je gotovo kriv!«

Naj pripomnimo še to, da je Vinko Abina zaradi poškodbe noge precej obupan. Obema ponesrečenoma želimo skorajšnje okrevanje.

Splošen zaključek, ki ga lahko naredimo v senovškem primeru in ki velja za vsa naša podjetja, pa je: posvečajmo varnostni zaščiti pravočasno več pozornosti in ne dopuščajmo, da bi se učili šele na žrtvah!

Nov turistični prospekt: »DOLENJSKA«

V založbi Gospišinske zbornice za okraj Novo mesto je pred kratkim izšel v nakladi 20.000 izvodov nov turistični prospekt »Dolenjska«. Slikarsko gradivo in tekst sta ločena. Besedilo je močno iluzivno in vodi k turistično informativnim odstavkom obsega področja Dolenjske in Posavja, ki po upravnih razdelitvah spada v območje Gospišinske zbornice okraja Novo mesto.

Kočevoško torej ni zajeto, kakor tudi ne predel Dolenjske, ki spada pod ljubljanski okraj. V kolikor dovoljuje tiskovni prostor, navaja sestavljalec teksta Viktor Pirnat pač najvažnejše geografske in zgodovinske dodatke, prometne zveze, važnejše prometne ustanove, gostišča s številom ležišč in ostale turistične ureditve v glavnem za večje kraje obdelanega področja. S tem je prospekt za silo zamašil vrzel, ki v turističnem pogledu za dalj časa čaka na podrobneje izdelano edicijo.

Slikovni del se odlikuje po jasnih in novejših fotografijah, zadnja stran je opremljena z zemljevidom, ki bi pri cestah lahko imel še označeno kilmetražo (tekst jo navaja). Naslovno stran krasi barvna podoba Novega mesta, delo akad. slikarja Vlada Lamuta.

Prospekt bo lepo pomagal razvoju vse večjega turizma na ožjem Dolenjskem.

Črnomaljšane pozdravlja

vojak Jože Malerč, ki služi vojaščno v Sarajevu. Vse fante in dekleta ter črnomaljsko mladino, ki gradi avto cesto v Makedoniji in Srbiji, pozdravlja še posebej!

Vojaki pozdravljajo

Anton Fišter, Stane Špehar in Janez Žunič, vojaki iz Beograda, pozdravljajo prek našega lista vse domače in znance ter jim želijo pri delu mnogo uspehov.

Pozdrav iz Koprivnice

Dolenjski fantje, ki služijo vojaški rok v Koprivnici, pozdravljajo bralce Dolenjskega lista in vse domače: Matija Kobe, Alojz Trobec, Alojz Miklič, Anton Fink, Janez Tomičič, Alojz Ušaj, Alojz Zorman, Domnik Škof in Anton Traven.

Mladina in taborniki se pripravljajo za pohod na Podstenice

23. avgusta bo na Podstenicah v Rogu veliko mladinske slavnosti. Več kot 600 tabornikov iz vseh okrajev Slovenije in iz Hrvaške se bo že 22. avgusta zbralo v tabornišču, kjer bodo ostali do 24. avgusta. Na predvečer, 23. avgusta, bodo zagoreli taborni ognji, ob njih pa bodo stari borci in mladinski aktivisti iz let NOV pripovedovali mlademu pokolenju svoje doživljanje in spomine.

mlne. V spomin na 17. julij, ko je bila konferenca Glavnega iniciativnega odbora ZSM na Podstenicah, bodo 23. avgusta dopoldan odkrili spominsko ploščo; na slavnosti bo govoril član izvršnega komiteja CK ZKS Janez Vipotnik.

Iz novomeškega okraja se pripravljajo na pohod na Podstenice približno 150 tabornikov.

VETER PRED NEVIHTO

Spomin na delo Partije v letih njene ilegale

Leta 1940, ko je že pretla nevarnost neposrednega Hitlerjevega napada na Jugoslavijo in je KPJ s pomočjo literature in na sestankih razkrinkavala prave Hitlerjeve namene, smo v Brežicah napravili večjo akcijo z letaki. Po letake za vse Posavsko okrožje sem šel v Ljubljano. V Ljubljani sva se sestala z Levom Kovačičem pred tiskarno Slovenca, kjer mi je izročil več zavihtov z letaki. S tovaršem Jožetom Borštnarjem, ki je bil takrat železniški uradnik na postaji v Rajhenburgu, sva bila dogovorjena, da bom peljal v prvem vagonu in mu izročil letake za Rajhenburg, Senovo in Sevnico. Ko je vlak pripeljal na postajo, sem že od daleč zagledal, kako stojijo z dežurno kapo na glavi in s signalnim loparčkom v rokah. Pomahal sem mu skoz okno. Počasni korak se je približal vaku in tedaj sem mu izročil zavihtek. Ker je v bližini stal orožnik, sem mu glasno naročil naj zanesljivo izroči zavihtek svojim sorodnikom in naj jih lepo pozdravi. Z nasmehom ga je vzel, vniknil pod levo pazduho, s desnico pa dvignil signal in dal znamenje za odhod vlaka.

Tudi tokrat smo, kakor običajno, razposlali letake na vse strani, hkrati pa smo skienili, da jih nekaj nalepimo tudi po Brežicah in v bližnji okolici; naj javnost zve, da je KPJ v Brežicah na delu. Za to akcijo smo zbrali primeren čas, ko so se ljudje zabavali na sokolskem plesu.

Razdelili smo se v dve skupini. V eni sta bila Marjan Cerjak in Jože Cerjak, oba skojevca (Nemci so ju ubili 1. 1942). Ta dva naj bi nalepila letake v okolici kolodvorja, zlasti pa v opekarni. Druga skupina, v kateri sva bila skojevca Miloš Poljanšek in jaz, je imela nalogo, da razširiva letake po samih Brežicah, v ožjem delu mesta. Čez dan sem si pripravil lepilo iz škroba in brivski čopič, ki sem ga na skrivnem vzel obetu. Z Milošem sva se dogovorila, da se dobiva pri meni ob 11. uri zvečer.

Po večerji sem se pripravil za ples, hotel, da me vsi vidijo tam. Ob 11. uri sem izginil z za-

bave, odhitel domov pa se preoblekel in preobul. Poljanšek me je že čakal doma. Vzela sva letake in lepilo ter še nekaj ciklostiranega propagandnega materiala. Letake sva lepila po vseh žlebovih, telefonskih drogovih in na oglasne deske. Ciklostirani material sva vitkala pod večna vrata, na okna, pod predpražnike in drugam. Ko sva opravila, sva se vrnili domov. Jaz sem se spet hitro preoblekel in preobul in se o polnoči že vrnil na zabavo.

Približno ob enih ponoči je prihital v plesno dvorano ves zasopel mestni policaj Savelli. Pristopil je k sreskemu podnačelniku Križmanu, ki je v meji bližini pil črno kavo. Prišel mu je naglo šepetati na uho in zato sem sklepal, da je odkril letake. Nato se je obrnil k meni in pogledal po moji obleki, prav pozorno pa si je ogledal moje čevlje, ki pa so se brezhibno svetili in ni bilo na njih nobenega sledu blatnih brežičkih ulic. Policaj je smehljaje se pristopil k meni in me vprašal: »Si bil kaj zunaj?« — »Je preveč zabavno tukaj, da bi hodil ven,« sem mu odgovoril. »Zakaj pa spraučujš?« — »Ti že dobro veš, kaj,« mi je rekel. Jaz pa sem si mislil: če spet vohiljaš, pes policijski. Ozri sem se na Križmana, ki je imel zakrbljen obraz, kajti spet ga je čakala dolžnost, da bo moral pisati poročilo na banovino.

Še isto noč so krožile orožniške patrulje in trgale letake z zidov in desk. Niso pa mogli zaseči tistih letakov in brošur, ki smo jih podtaknili po hišah v večje in na okna. O tem se je drugi dan v Brežicah mnogo govorilo. Tako smo ugotovili, da je naša akcija kljub dejavnosti orožnikov uspeša. Na teh letakih in na ciklostiranih listih je Komunistična partija opozarjala jugoslovansko ljudstvo na nevarnost Hitlerjevega napada in razkrinkavala slovensko dejavno jugoslovansko vlado, ki je pakirala s Hitlerjem. Komunistična partija je pozivala na teh letakih jugoslovansko ljudstvo na odpor proti takratni vladi. STANKO HOLY

Razpis industrijske rudarske šole Trbovlje

za vpis v I. razred rudarskega in elektro odseka Industrijske rudarske šole Trbovlje v šolskem letu 1959-60.

Pogoji:
Sprejetih bo 65 kandidatov. Kandidat mora z uspehom dovršiti 8 razredov osimletke ali 4 razrede nižje gimnazije. Biti mora telesno in duševno zdrav, kar ugotovi uradni šolski zdravnik. Ako se bo prijavilo več kandidatov, kakor predvideva načrt vpisa, bodo sprejeti oni, ki bodo uspešno opravili sprejemni izpit iz slovenskega jezika in računstva z geometrijo. Solanje v obeh odsekih traja 3 leta. Po uspešno opravljenem zaključnem izpitu se absolventi rudarskega odseka usposobijo za kvalificirane delavce rudarske stroke — kopače, absolventi elektro odseka pa za obratne električarje.

Mladinci, ki se žele vpisati, morajo razveljaviti šole predložit 30 dinarj kotovano prošnjo in ji priložiti naslednje dokumente:
1. zadnje šolsko spričevalo,
2. izpisek iz matične knjige rojnih (rojstni list),
3. listino, ki prikazuje potek in uspeh solanja v osnovni šoli oz. gimnaziji (izda šola, kjer se je kandidat solal),
4. mnenje šole o sposobnosti in nagajnih kandidata (izpolni šola, kjer se je kandidat solal),
5. potrdilo o premoženjskem stanju v letu 1959,
6. potrdilo o stalnem bivanju (samo kandidati, ki stanujejo izven Trbovelj),
7. potrdilo o višini otroškega dodatka.

Potrdila od 3-7 so kolkovine prosta. Nekolkovinski prošnji in potrdila brez zgornj naštetih dokumentov ne bodo upoštevani. Učenci prejmejo v času solanja redne mesečne nagrade od 2.700 din do 4.700 din. Razen teh rednih nagrad so učenci lahko nagradijeni še s posebnimi mesečnimi nagradami, katerih višina je odvisna od učnega uspeha. Vsako leto prejmejo učenci par delovnih čevljev, delovna obleka, delovno spodnje perilo, kakor vse ostale zaščitne predmete za praktični pouk in šolske potrebe. Pri želji je internat, ki nudi učencem popolno oskrbo, to je prenočišče, prehrano, pranje, osebne perila in delovne obleke, krpanje perila ter pomoč pri učenju. Prošnje je vložiti na ravnateljstvo šole najpozneje do 29. avgusta 1959. Ravnateljstvo šole

Delo ZROJ na Senovem

Rezervni oficirji in podoficirji občine Senovo so obiskali vojaško enoto v Bohinjski Bell

Senovški rezervni oficirji so znani po tem, da nudijo vsako leto obiske svojim članom v raznih vojaških enotah. Hkrati se seznanjajo z novo oborožitvijo in opremo ter si tako širijo vojaško strokovno obzorje. Pred nedavnim so organizirali uspešno ekskurzijo v Bohinjsko Belo, kjer so bili deležni ne samo tovaršijskega sprejema, temveč tudi novega znanja o delu in življenju naših vojakov in njihovih starih in JLA.

Razen ekskurzije, ki je koristila vsakemu udeležencu, so zlasti združili z obiskom nekaterih zgodovinskih krajev iz NOB (Pokljuka, Begunje) ter si ogledali prirodne lepote Gorenjske: Bohinj, Izvir Savice itd.

Vsakekor zna senovska organizacija rezervnih oficirjev in podoficirjev združiti koristno s prijetnim. V kratkem bodo ustanovili samostojne osnovne organizacije rezervnih oficirjev

in podoficirjev na Senovem in v Brestanici. Naloga let-teh bodo: vključiti v aktivno delo vse svoje člane na tem področju. Včasih so bili senovški rezervni oficirji in podoficirji med najaktivnejšimi v okraju, zato upravičeno pričakujejo, da bodo tudi sedaj, ko pomnožujejo svoje vrste s podoficirji, to aktivnost podvojili. B. K.

»Veseli Dolenjci« pozdravljajo

»Pozdravljamo brigadirje in brigadirke na Izgradnji avto ceste in jim čestitamo k dosednjim uspehom! Razen njih pozdravljamo tudi domače fante in dekleta ter vse bralce Dolenjskega lista, nam pišite fantje iz Sarajeva: Janez Kobe, Anton Jesh in Jože Kovač. Njim in vsem našim bralcem v vrstah JLA vračamo lepe pozdrave v imenu vseh domačih in vseh naših naročnikov!«

Napredna jugoslovanska mladina je bila Partiji že v prvih dneh vstaje leta 1941 v pripravah na revolucijo najmočnejša opora. V Sloveniji po ustanovitvi OF mladina, ki se je vključila v gibanje odpora, še ni imela svoje množične organizacije. SKOJ je predstavil njeno revolucionarno jedro. Ostali mladinci in mladinke, ki so v narodnoosvobodilnem gibanju sodelovali z vsem plemenom, so bili ali člani sokolskega naraščaja ali organizacije krščansko socialistične mladine, torej organizacij, ki so sodelovale v okviru OF. Številni mladinci in mladinke, ki pred vojno niso bili politično opredeljeni, sicer v zaletu revolucionarnega dela neke posebne organizacije niso pogrešali, vendar pa jo je razvoj dogodkov kmalu zahteval.

Prvi kongres USAOJ — Združene zveze protifašistične mladine Jugoslavije, je bil od 28. do 30. decembra 1942 v Bihacu. Kongres je postavil pred mladino številne naloge, kot najpomembnejše pa organizacijsko zgraditev in učvrstitev nove mladinske organizacije, ki so jo v Sloveniji imenovali ZSM — Zveza slovenske mladine. Slovenska delegacija se kongresa v Bihacu ni udeležila, ker je bila prepozno obveščena. Da bi lahko glavno nalogo 1. kongresa USAOJ uresničili, je bilo treba najprej v vsej Jugoslaviji ugotoviti borbeno jedro mladine — SKOJ, ki je doživel v letu 1942 številne udarce. Ko se je vstajajo jugoslovanskih narodov razširila in zajela večja področja, je večina skojevcev odšla v partizane. Mnoga vodstva in skojevski kolektivi so bili zaprti, nekateri so padli v partizanih, mnogi pa so odšli na partijsko delo.

Tudi Pokrajinski komite SKOJ za Slovenijo ni ob koncu leta 1942 predstavljal čvrstega vodstva, saj so posamezni člani PK padli, drugi so bili raztreseni po različnih področjih Slovenije, nekateri pa so de-

Mladinska organizacija v Sloveniji do konference na Podstenicah

lali po partijski liniji. Januarja 1943 je CK KPJ imenoval nov PK SKOJ, ki je dobil nalogo: utrditi skojevsko organizacijo in razvijati ZSM kot novo množično mladinsko organizacijo. Novi PK so sestavljali: sekretar Stane Kavčič ter člana Vilma Bebler in Ivan Gorjup. Skojevsko organizacijo so bile takrat na vsem ozemlju Slovenije, vendar med njimi ni bilo prave povezave. Delovalo so na lastno pobudo, ene bolj, druge manj, najživahnije pa so bile tiste, v katerih bližini so delovale partizanske enote. Zbirale so mladino in delale v povezavi s krajevnimi partijskimi organizacijami. Novi PK je moral organizacijo SKOJ najprej čvrsto povezati, tam kjer organizacije ni bilo pa postaviti nova vodstva in SKOJ kot jedro bodoče ZSM s politično-ideološko vzgojo usposobiti za uresničevanje velikih nalog, ki so bile pred njim.

Konec leta 1942 in v začetku leta 1943 je bil SKOJ najmočnejši na področju Kočevske, Dolenjske in Bele krajine. Organizacija v ljubljanski pokrajini je še hitro krepila. Mnogo sta pripomogla k temu tudi Ivo Ribar-Lola in Rato Dugonjič, takrat organizacijski sekretar CK SKOJ, ki sta februarja 1943 obiskala Slovenijo. V Dolenjski je Rato Dugonjič pripravil enotedenski tečaj za mladinske voditelje. Udeležili so se ga vodilni člani SKOJ iz partizanskih vojaških enot ter Primorske, Gorenjske,

Dolomitov in Notranjske. Ivo Ribar-Lola se je v tem razdobju udeležil posvetovanja voditeljev SKOJ belokranjskega in novomeškega področja. Na tem posvetovanju so bili tudi nekateri sekretarji SKOJ iz partizanskih enot, SKOJ na področju Slovenije je tako dobil svoje prve medvojne profesionalne aktiviste, ki so bili še naprej jedro nadaljnjega razvoja. Hitro so se pričeli ustanavljati okrožni komiteji SKOJ: Ljubljana-okolica, Vrhnika, Cerkljica, Grosuplje, Ribnica (tam, kjer so ti komiteji že obstajali, so se organizacijsko učvrstili, okrepili in razširili), Bela krajina, Kočevje in Novo mesto. Kmalu nato se je organizacija toliko okrepila, da so pričeli nastajati tudi rajonski komiteji. V marcu 1943 je SKOJ za Slovenijo po posvetovanju s CK KPJ pričel ustanavljati poverjenstva SKOJ za posamezne pokrajine. Zaradi slabih zvez, ko je bilo dostavljanje pošte, navodil in poročil po kurirjih dokaj zamudno, so bila poverjenstva SKOJ zelo prikladna oblika. Mnogo laže so vzdrževala zvezo z organizacijami na svojem področju in dostavljala navodila ter hkrati zbirala poročila o delu in jih dostavljala PK. V marcu 1943 so bila ustanovljena poverjenstva za Primorsko, za Gorenjsko in Korosko ter za Dolenjsko. Poverjenstvo za Dolenjsko je bilo junija 1943 razformirano, ker je na področju ljubljanske pokrajine prevzel vse naloge PK SKOJ. Najteže je

bilo ustanoviti PK SKOJ za štajersko področje. To delo je bilo poverjeno Veri Slanec, ki je takrat na Štajerskem že delovala. Ker je tovaršiča Standrova junija 1943 padla, je PK SKOJ poslal s to nalogo na Štajersko Jožeta Klavdijarja-Leona, ki je nato ustanovil poverjenstvo SKOJ za severno Slovenijo. Tako so bili temelji za organizacijo ZSM konec marca 1943 trdno pripravljani, celo več: vzporedno s krepitvijo in z utrjevanjem SKOJ je rasla tudi ZSM. 20. januarja 1943 je izvršni odbor OF izdal odlok o preobnavljanju mladinske OF v ZSM. Ta odlok so prejela vsa poverjenstva OF ter okrožni rajonski in terenski odbori. Omenili smo že, da v pričetu vstaje leta 1941 in 1942 mladina v Sloveniji ni imela svoje množične organizacije. Mladinsko OF so razen ostalih mladincev sestavljale mladinske sekcije organizacij, ki so v OF pristopile: predvsem sokolski naraščaj in krščansko socialistična mladina. Vsa ostala mladina, ki je bila v predvojni Jugoslaviji politično neopredeljena ali — je pripadala organizacijam, ki so sodelovale v OF odklonile, pa jo je v osvobodilno gibanje pritegnila želja po aktivnem sodelovanju, ni imela neke posebne organizacije. Z omenjenim odlokom IOOF so osnovne mladinske skupine v OF — sokolski naraščaj in organizacija krščansko socialistične mladine — prešle v sestav ZSM,

Nova mladinska organizacija je morala uresničiti veliko nalogo: združiti v svojih vrstah vso napredno slovensko mladino, pripravljeno sodelovati v boju proti okupatorju. ZSM je bila sestavni del OF, vendar pa je bila popolnoma samostojna organizacija. Njeno glasilo je postala Mlada Slovenija, ki je bila do takrat organ mladinske OF. Pravilnik o delovanju in organizacijskem ustroju ZSM je morala sestaviti mladina sama.

Vse organizacije OF so prejele navodilo, naj takoj obvestijo slovensko mladino o sklepu IOOF. Vsi odbori OF, kjer mladina še ni bila organizirana, pa so morali imenovati iz svojih vrst zaupnika, ki je imel nalogo pričeti organizirati vso mladino od 14. do 26. leta. Ustanavljati so pričeli terenske odbore ZSM, na krajevnih množičnih konferencah pa je mladina volila delegate za rajonske in okrožne konference.

Pri IOOF je bil 23. aprila 1943 ustanovljen referat za mladino. Organizacija ZSM je številčno rasla, treba je bilo pravočasno poskrbeti za pravilne organizacijske oblike. Potrebna je bila tudi izmenjava izkušenj, ker se organizacija ni razvijala na vseh področjih enako. Zato se je 1. maja na Rogu zbralo 14 mladinskih aktivistov, ki so tri dni prej (od 27. aprila do 1. maja) sodelovali na sestanku OF. Ta sestanek OF je bil posvečen predvsem razpravi o nalogah ZSM. 7 dni zatem je bil ustanovljen Glavni iniciativni odbor ZSM. 17. junija 1943 je bila na Rogu konferenca Glavnega iniciativnega odbora ZSM, katere so se udeležili vsi člani iz ljubljanske pokrajine, razen predstavnikov novomeškega in kočevskega okrožja, ker so jim udeležbo prepredili sovražnikovih premiki.

V spomin na to konferenco bo 23. avgusta letos republiško zborovanje mladine na Podstenicah.

Nova pota osnovne šole

(Nadaljevanje in konec)

Osnovna šola je postala po predlogu zakona izrazito družbena institucija. Zato predstavlja družbeno upravljanje osnovne šole pomemben korak naprej. Šola namreč ni edini čimtelj vzgojnega in izobraževalnega, ki oblikuje učencevo osebnost, marveč je formirajoča, rasti in napredek v razvoju osebnosti odvisno od mnogih družbenih čimteljev. Iz državnega zavoda postaja šola družbeni zavod. Upravlja ga družba preko šolskega odbora, učiteljskega zbora, upravljalca, razrednega zbora in razrednika; vsakoletno zborovanje vseh naštetih družbenih organov in učencev, staršev, drugih državljanov ter zastopnikov raznih organizacij in zavodov po letnem zaključku pouka obravnava vprašanja, ki se tičejo stanja in dela šole in sprejema smernice za delo v prihodnjem šolskem letu.

Šolski odbor po sedanjem predlogu ni več imenovan od občinskega LO, marveč se s pravili osnovne šole določijo, koliko članov šteje in kdo ga sestavlja. Občinski LO imenuje v šolski odbor le dva do tri člane, vse ostale pa volijo zbori volivcev, učni kolektiv in druge organizacije. Učenci sedmega in osmega razreda sestavljajo razredno skupnost in šolsko skupnost (51. čl.). Kadar se obravnava na seji učiteljskega zbora vprašanje, ki staja za njegovo rešitev pomembna mnenje in predlog učencev, sme učiteljski zbor skleniti, naj vprašanje poprej obravnava šolska skupnost učencev in nato pokliče na sejo zastopnika, ki ga določijo šolska skupnost. Razredni skupnosti pomagajo pri delu razrednik. S tem se učenci z razrednih

dveh razredih uvajajo v reševanje družbene problematike. Za sestavo šolskega odbora čl. 81. ne govori o kakih zastopnikih staršev učencev. Šolski odbor se izvaja za dve leti. Med vrsto raznih nalog spada tudi predlaganje o namestitvi in razrešitvi učnih moči ter skrb šolskega odbora, da se omogoči nadaljnje šolanje učencev, ki so pokazali izreden uspeh, a se šolajo pod težkimi pogoji. Seje ustreznih organov se morajo sklicati ali na zahtevo upravljenih članov in organov ali tudi na predlog skupnosti učencev.

Glede financiranja osnovne šole je zelo važna določba predloga zakona, ki pravi, da se predvidi v občinskem proračunu za osnovne šole skupen znesek sredstev za delo in vzdrževanje in sicer posebej znesek za osebne izdatke in posebej znesek za materialne izdatke. S tem bodo odpadle nepotrebne prošnje za viriranje med operativnimi in funkcionalnimi izdatki. Šolski odbor in upravitelj sedaj sama upravljata dodeljena sredstva in izvajata potrebne virnane.

Kadar obravnava občinski ali okrajni svet za šolstvo vprašanje, ki se tiče dela posamezne šole, je po predlogu novega zakona treba povabiti na sejo tudi zastopnika šolskega odbora in upravitelja te osnovne šole. Na obnavljanje lahko sodelujeta, nimata pa pravice glasovati.

Prosvetno-pedagoško službo opravlja prosvetno-pedagoška služba okrajnega ljudskega odbora (okrajna inšpekcija) in Zavod za napredek šolstva. Morda bi bilo pametno uvesti za večje občine občinsko prosvetno-pedagoško službo, kajti občina je danes v tem pogledu okrnjena v zelo važni vrsti

svojege dela. Ako ima na primer novomeška občina okrog 55 šol oziroma vzgojnih ustanov, bi po svoji inšpekcijski službi morala imeti urejeno prosvetno-pedagoško nadzorstvo, kakor ga ima na drugih področjih. Trajno se uvedbi te službe ne bo mogoče upirati. Ako posebna strokovna komisija okrajnega LO ugotovi, da osnovna šola ne ustreza osnovnim pogojem za delo (sem spadajo ustrezni šolski prostori, potrebna učna sredstva in oprema, zagotovljena zadostna sredstva za vzdrževanje in delo šole in drugo), izda okrajni zbor odločbo o začasnem prenehanju dela osnovne šole, če ustanovitelj šole ne odpravi v določenem roku ugotovljenih pomanjkljivosti. Stalno pa more odpraviti osnovno šolo Izvršni svet Ljudske skupščine LRS z odločbo na predlog ustanovitelja in s priloženim mnenjem prizadetega šolskega odbora.

Kdo lahko poučuje na osnovni šoli? Po členu 58 je lahko učitelj na osnovni šoli, kdor ima predpisano splošno pedagoško in strokovno izobrazbo in kdor daje s svojim delom in življenjem ter z družbenimi, karakternimi in moralnimi lastnostmi poročstvo, da bo uresničeval smoter vzgoje in izobraževanja. Učitelji so torej lahko tisti, ki so končali učiteljske, višje pedagoške šole ali pedagoško akademijo, za posamezna področja pouka pa tudi tisti, ki so končali ustrezno fakulteto, visoko šolo oziroma umetniško akademijo. Posamezne predmete (na primer telesno, glasbeno, likovno, tehnično vzgojo in podobno) morejo poučevati tudi absolutno ustrezne strokovne šole, če so si pridobili ustrezno pedagoško izobrazbo.

Za učiteljstvo je važen člen 81, ki uvaja obvezno periodično izpopolnjevanje na strokovnem in pedagoškem področju in v tisti učni snovi predmetov, ki jih poučujejo.

Po predlogu novega zakona morajo osnovne šole preiti od sedanjega na nov predmetnik in učni načrt najpogosteje v šolskem letu 1962-63, torej čez tri leta. Organizacijo in delo morajo osnovne šole prilagoditi določbam novega zakona do začetka šolskega l. 1960-61, torej čez eno leto. Do konca istega leta morajo predložiti v potrditev pravila o notranji ureditvi in delu. S tem pa ni rečeno, da lahko šole odlašajo z organizacijsko in učno preosnovo do kraja roka, marveč naj bi po možnosti čimprej začele uvajati nov zakon, brž ko bo seveda sprejet v tej predlagani ali morda spremenjeni obliki.

BOZIDAR JAKAC: Prijatelj Vlado Stoviček

»TRI ČETRINE SONCA« — odlično!

Sedmi dan filmskega festivala v Pulju je predstavil gledalcem tudi novi slovenski celovečerni film Jozeta Babiča »Tri četrtine sonca«, katerega del so posneli tudi v Novem mestu. Premiera novega filma, ki je uspel, je ponovno utrdila ugled slovenskega filma v jugoslovanskem morju. Posebni priznanji je bil deležen režiser Joža Babič.

Velik uspeh sarajevskih pevcev v Brežicah

Na vrtu Doma JNA v Brežicah so 30. 7. prikazali revijo ljudskih pesmi in humorja popularni sarajevski pevci in humoristi. Peči so novejšje in pravkar komponirane pesmi, ki jih oddaja Radio Sarajevo. Publikum se je do solz nasmehala duhovitim in posreženim šalim iz življenja in dela sarajevske radijske postaje ter ji bo ta večer ostal še dolgo v spominu.

Na predvečer praznika vstaje LRH ter Bosne in Hercegovine je ista skupina nastopila tudi v Novem mestu.

V. B.

Srečanje z umetnikom

Vstopil sem v prostrano predsobo z velikanskimi okni. Na prednji strani sta še dva prostora: v enem so knjige, časopisi, revije, skice, odlitki in skromno ležišče, v drugem pa kipi in najrazličnejše plastike. Bila je njegova delavnica, atelje kiparja Vladimira Stovička.

Pozdravila sva se. Beseda je dala besedo in že sva bila sredi pogovora.

»Tole so moje poslednje skice, tamle jih že uresničujem!«

Vladimir Stoviček: PRIMOZ TRUBAR (iz Gorjupeve galerije v Kostonjcih)

Pokazal je skozi vrata v drugo sobo, kjer je stal na podstavku velik relief. »To bo za otroški vrtec v Krškem, saj ste sišali, da bomo dobili nov otroški vrtec!«

»Seveda sem!« Stopila sva bliže. Umetnik je odgrnil veliko rjuho, s katero je bila pokrita gлина. Iz mrtve mase so se vstajali obrisi bodočih umetnine. Bila je vrsta otrok, ki otroško okorno stopajo po travi, kakor da preizkušajo svoje prve korake za dolgo pot, ki jih čakala.

»To bo žgana glina! Malo me skrbi, da ne bi počila, ker je stvar precej velika!« Stopil je naprej in odgrnil novo delo: portret deklice. »Še ni veliko videti, sem komaj štiri ure delal.« je skromno pripomnil. Medtem je v ateljeu stopila drobna deklica. Takoj sem jo prepoznal in mojstru odgovoril: »Poglejte no, saj ji je čisto podobna! Povsem ste ujeli njen izraz.« »To je važno, v človekovo zunanost je treba vtisniti tu-

di pečat njegove notranjosti, pečat človekove duševnosti!«

»Tudi jaz menim tako, sicer nimamo opravka s pravno umetnostjo. Dandanašnji so v resnici začeli tako konstruirati in eksperimentirati, da ob kakih slikah res ne veš, ali je avtor naslikal šopek cvetja ali železniško nesrečo!«

»Jaz sem za realizem! Na, rava je večno lepa; čeravno vsako leto ista, nam vsako pomlad nekaj novega pove!« Leta teko, rože pa kljuje, rastajo, se odpirajo in zapirajo in spet uvenejo. V večnem kroženju pa rojevajo in umirajo, in če je človek le količič bogat, ob tej lepoti uživa in se je vselej znova veselil!«

Odgovoril sem mu prav z lahkimi srcem, zakaj nekaj let sem že pričal, da je pri nas modernizacija nadomestila moda, čustva pa intelektualna konstrukcija. Umetnost pa je in mora biti glasnica ljudstva, diš njegovemu geniju, ki daje stoletjem pečat. V tem je tudi velika odgovornost vsakega umetnika pred sedanjim in prihodnjimi pokolenji.

Odgrnil je še tretje delo — portret svojega brata pisatelja Jaroslava Stovička, ki živi v Zagrebu in pripravlja za tisk svojo tretjo knjigo. Portret se bliža koncu. Če bi bil modelu samo podoben, bi bilo to delo obrtniško opravljeno. Stoviček pa mu je dal še nekaj več, portret namreč živi. Za na prvi pogled občutiti tega samosvojega človeka, z ne-

mirnim duhom, ki je našel svoj izraz v njegovem tako značilnem svetovnem popotovanju.

»Z Jarom sta bila tudi v Parizu skupaj?« Tako sem zastavil vprašanje mimogrede brez posebne misli, kajti njuno skupno bivanje v Parizu poznam iz Jarove novele »Obraz v ogledalu«, ki je izšla v knjigi: novel Jara Stovička »Kora naranče«.

»Bila sva, Jaro se zanima za likovno umetnost, posebno pa za starine!«

»No, tega tudi vam ne manjka; v vašem stanovanju sem namreč videl veliko stvar, ki bi jih bil vesel marsikak zbiralec umetnin.«

»Precej je tega, samo urediti bom moral!«

»Saj res — sem ga prekinil — vaši načrti bi me zelo zanimali.«

»Zelo rad bi naredil skulpturo iz zadnje vojne. Izseljenec me že dolgo mikajo! Med vojsko sem jih namreč že delal, pa me je pri delu zalotil Gestapo. Nek dopoldan so vstopili v atelje in ostrmeli. Eden od agentov mi je naročil, da moram stvar pustiti tako, kakršna je, ker bodo popoldne prišli pogledat. Ko so odšli, sem takoj naredil negativ in ga zakopal, ker sem vedel, da bo popoldne skulpturi in meni slaba predla. Popoldne so res prišli. Tisti »višji«, ki je bil z njimi, se je razkoračil pred plastiko in vprašal: »Kako da ste začeli s tem delom?« »Umetnik pač ustvarja tisto, kar vidi in kar ga notranje prizadene!«

»A tako!« je zarohnel in se čudno spalil.

»No da, če ne smem pa ne bom!« sem mu jezno odgovoril in udaril po plastiki, da se je hipoma razleza. Za zdaj mu je bilo dovolj, toda poslej so me obiskali vsak teden, jaz pa sem prav počasi klesal tisti vodnjak, ki stoji sredi Krškega. Zares prav počasi, da ne bi bilo kakih novih želja!«

Sedla sva na sofo in se še dolgo pogovarjala o njegovih doživljajih. Med pogovorom sva pregledovala medaljone, kjer je upodobil dolgo vrsto naših velikih mož. Videli sem predsednika Tita, Primoža Trubarja, pisatelja Finžgarja, arhitekta Plečnika, akademika Bozidarja Jakca, portrete umetnikove družine in nje-

gove najbližje, videl celo galerijo Stovičkovih pariških in praških prijateljev in še in še...

Potem sva stopila k čebelnjaku — umetnik je navdušen čebelar — in se končno poslovila pri kapljici iz njegovih vinogradov.

Spotoma sem premišljeval in gledal po okolici. Lepa je. Leskoviški grad čepi na pobočju, in kadar ga obsejajo sončni žarki, žari v svojem ostarelem razkosju tja do Gadove peči in Opatove gore. Podobno čepi tudi oni na Raki. Okoli gradu so plantaže breskev, lasti posestva, ki si je nadelo ime po Matiji Gubeu. Onstran hriba je kakor v ugreznini Krško s svojimi tovarnami, v brežiško ravan se spušča Sava. Krško polje pa je razgrnjeno pod gradom kakor preproga, ki jo prečka nova avtomobilska cesta — žila modernega sveta.

V tem kotu se je pred dolgimi leti nasedel akademski kipar Vladimir Stoviček, ki tu še danes živi in ustvarja. Povsem razumem ga, da se ni mogel ločiti od teh pobočij, da jih ni hotel zamenjati ne za München, ne za Prago, ne za Pariz. Med temi polji je prisluškoval utripu vsačdanega življenja, opazoval ljudi in klesal njihove podobe v marmor, kamen, les, bron in srebro in s tem izpovedal hvalo pokrajini, iz katere je izšel, od katere se ne more več ločiti.

LADO SMREKAR

Vladimir Stoviček: PISATELJ F. S. FINŽGAR (iz Gorjupeve galerije v Kostonjcih)

Talenti so med nami

Uprava doma JNA v Brežicah je nedavno tega organizirala oddajo »Pokaži, kaj znaš ali »Mikrofon je vaša«. Pred začetkom sporeda je Josip Krček, ki je kot pilot sodeloval pri prebijanju sremske fronte, pripovedoval o teh dneh vojne.

V delu sporeda »Vse ali nič« so bile obdelane teme iz zgodovine KPJ, SKOJ, vojnega letalstva ter Brežic in okolice. Vsi kandidati so pokazali dobro znanje iz teh področij. Ob-

činstvo sta s komičnim nastopom najbolj navdušila gimnazijca Franc Bogovič in Jože Kovarčič.

V točki »Vaših pet minut«

Eden izmed zmagovalcev talentiranih pevcev Ismet Košutova

sta si delila prvo in drugo nagrado dueta Ismet Košutova - Vlado Deželic in sestri Hribarjevi. Vsi ti so iz Čerkelj.

Izven konkurence je pel še Vasko Ivanovski, večkratni dobitnik prvih nagrad naših radijskih postaj. Tudi Ismet Košutova, ki ga je publika zaradi njegovih nastopov v Brežicah in po okolici vzljubila, je večkratni dobitnik prvih nagrad naših radijskih postaj. Njegov najnovejši uspeh je druga nagrada ljubljanske radiotelevizije, ki jo je dobil 2. maja letos.

V sporedu je sodeloval tudi znan zagrebški karikaturnist Vlado Delač, ki je s karikaturo »Veliko pričakovanje« nasmehal gledalce, hkrati pa prikazal enega izmed brežičkih problemov — pomanjkanje javnega stranišča.

Nastopili so še najmlajši Brežičani, ki so izvajali »akrobacije« s hula hop obročem: brežički kvintet je spremljal ves spored.

Vasilija Blažević

Knjiga za 20 milijonov dinarjev

Na dražbi v Londonu je kupil neki starinar iz New Yorka prvo izdajo dela Vincenta de Beauvaisa »Myrror of the World« (Ogledalo sveta), ki je bilo tiskano v Angliji leta 1481. Za knjigo je plačal nad 20 milijonov dinarjev v našem denarju; kupil je prvi angleški tiskarski proizvod, ki je ilustriran.

Dolenjski muzej v »KRONIKI«

Kronika, časopis za slovensko krajevno zgodovino, prinaša v letošnji 3. številki pod muzejskimi novicami sestavek prof. Janka Jarca o Dolenjskem muzeju v Novem mestu ter arheologa Toneta Kneza o arheološkem oddelku Dolenjskega muzeja.

Razpis štipendij OLO Novo mesto za šolsko leto 1959-60

Komisija za štipendije pri Okrajnem ljudskem odboru Novo mesto razpisuje v smislu Temeljnega zakona o štipendijah (Ur. list FLRJ št. 32-1955) za šolsko leto 1959-60 naslednje štipendije:

- 1. Gradbena srednja šola — gradbeni odsek 6.
- 2. Tehnična srednja šola — strojni oddelek 1, oddelek za kemijo 1.
- 3. Administrativna šola 2.
- 4. Administrativna šola z višjim administrativnim tečajem 1.
- 5. Šola za medicinske sestre 1.
- 6. Šola za sanitarne tehnike 1.
- 7. Šola za laborantne tehnike 1.
- 8. Šola za medicinske laborante 2.
- 9. Šola za rentgenske tehnike 1.
- 10. Babiška šola 2.
- 11. Šola za otroške negovalke 3.
- 12. Prva fakulteta 4.
- 13. Višja upravna šola 3.
- 14. Ekonomska fakulteta 1.
- 15. Fakulteta za gradbeništvo, arhitekturo in geodezijo — odsek za geodezijo 1.
- 16. Fakulteta za splošno medicino in stomatologijo — oddelek za splošno medicino 3.
- 17. Filozofska fakulteta — romaništvo 1 — germanistika 2 — pedagogika in psihologija 1.
- 18. Naravoslovna fakulteta — matematika-fizika 1.
- 19. Višja šola za telesno vzgojo 2.
- 20. Višja gospodinjinska šola 2.
- 21. Višja pedagoška šola — defektologija 1.

Višja statistična šola 1. Akademija za glasbo — splošni oddelek 2. Srednja glasbena šola ali Akademija za glasbo; klavir 1, violina 1, pihalni 1, solopetje 1.

Prednost pri dodeljevanju štipendij bodo imeli prodajci novomeškega okraja in tisti, ki so s študijem že začeli, pa ga zaradi gromitnih prilik ne morejo nadaljevati.

Vsi prosilci naj vložijo prošnje kolikovane s 30 din drz, takse in naslednje priloge, kolikovane s 25 din:

1. prepis zadnjega šolskega spričevala,
 2. življenjepis,
 3. potrdilo o premoženjskem stanju,
 4. potrdilo o vpisu v šolo,
 5. potrdilo prejemanju ali neprejemanju otroškega dodatka,
 6. mnenje mladinske ali študentske organizacije o prošilu.
- Komisija ne bo upoštevala prošnji, ki ne bodo pravilno kolikovane, katerim ne bodo priložene zahtevane priloge in tistih, ki niso v razpisu.
- Rok za vlaganje prošnji je do 25. avgusta 1959.
- Komisija ne bo reševala prošnji, ki bodo dospela po navedenem roku.

Komisija za štipendije OLO Novo mesto

Misli umetnika o umetnosti. (Auguste Rodin 1840-1917)

Svet bo srečen šele tedaj, ko bodo imeli vsi ljudje duše umetnikov, to je, kadar bodo imeli veselje ob tem, kar delajo.

Varujte se posnemanja starih mojstrov! Spoštujte njihovo izročilo, vendar dobro razločujte to, kar je v njem večno človeško, namreč ljubezen do narave in odkritosti.

Za umetnika je vse lepo, kajti njegov sproščilni pogled odkriva v vsakem bitju in v vsaki stvari značilnosti, to je notranjo esenco, ki seva skozi oblike. In ta resnica je lepota same.

Nikar se ne počite in ne pretvarjajte, da bi pribavili občinstvo. Bodite preprosti, bodite naravn!

Slabi umetniki nosijo vedno naočnike drugih. Najvažnejše je, da čutite, da ljubite, da upate, da drhte, da živite. Bodite najprej ljudje, potem šele umetniki!

Pokažite DOLENJSKI LIST sosedom in znanecem, ki ga še ne poznajo!

»Odmevi Rdeče zemlje«

V DOLENJSKEM MUZEJU

Ob Jakčevi šestdesetletnici je priredil Dolenjski muzej razstavo Jakčevih del s poti po Rdeči zemlji. Četudi je razstava priložnostno prirejena v počastitev umetnikovega življenjskega jubileja, je Dolenjski muzej ponovno pokazal, da se je že priključil v svojih prizadevanjih popularizirati likovno umetnost nekaterim slovenskim kulturnim središčem, ki s stalnimi likovnimi razstavami širijo zanimanje za njo. Morda bi pri tem vseeno želeli večjo povezavo z osrednjimi galerijskimi ustanovami in s paviljoni pri posredovanju in izboru razstavnega gradiva, pa četudi bi morda ostala stalna muzejska zbirka v enem delu zaradi pomanjkanja prostorov nekoličanj okrnjena.

Jakac je to pot pokazal preko 30 svojih del (21 pastelov, 6 grafik, nekaj ris in skic). Ze sam naslov privede pove o vsebini razstavljenih del. Večina je pastelov, ki so tudi najprezentativnejše postavljene na stene velike dvorane in še do danes ena od najlepših prostorov Dolenjskega muzeja v Kostonjcih. Jakac je ne

zahtevalo od gledalca posebne umetnostne izobrazbe in razgledanosti. Sami dovolj govore in zato tudi ni potrebna prav nobena posebna razlaga, kaj naj bi gledalci šele zbudila interes za umetnikova dela in z njimi ustvarila kontakt. Slike same dovolj jasno govorijo o umetnikovi poti preko Oceana, po Rdeči zemlji od Atlantika do Pacifika in nazaj. (V Lisabonskem zalivu, New York, Ohitska farma, Rdeče gore v New Mexicu, Grand Ganyon v Arizoni, Niagara, San Francisco, V deželi »Spago Indiancev, Gibraltar.«) Četudi gledamo realistično pojmovana kranjske motive, je v njih umetnikova prizadetost očitna v iskanju in pojmovanju motivov. Nenavade na fizične posebnosti Rdeče zemlje izžareva celo v atmosfero in se meša v intenzivno modro brezoblačno puščavske pripeke. Jakac se je ustavljal predvsem pred edinstvenimi naravnimi spomeniki, ki so danes predvsem turistična posebnost. Le tu po dobah drobce ameriške civilizacije, ki pa je spet fantastično doživeta v arhitekturi ameriških velenost z naravnost kar praviljnim, oblake predirajočimi neboličniki ali pa v nenavadnem »tihožitju« Zapuščenega mostu. (Sl. 14.)

Ni na mestu tukaj razpravljati o Jakčevi umetnosti. O tem je bilo že precej povedano, še več pa napisano o Jakčevi umetnost je danes že

postavljeno. Jakac nam ne odkriva civilizirane Amerike. Odkriva nam tisti svet ameriške prirode, ki ostaja kljub tehničnim in civilizacijskim avtomatizacijam ameriškega življenja in vsekoli pretiranega poslovnega poleta za tedaj še nedotaknjen, zanimiv, četudi je danes bolj dostopen in predvsem turistično močno privlačen. Gledamo ostanek nekdanje ameriške prirode, divjih prerij, one ameriške »rdeče zemlje«, ki danes že odмира, vendar še vedno kljubuje z edinstvenimi naravnimi spomeniki, ki so danes predvsem turistična posebnost. Le tu po dobah drobce ameriške civilizacije, ki pa je spet fantastično doživeta v arhitekturi ameriških velenost z naravnost kar praviljnim, oblake predirajočimi neboličniki ali pa v nenavadnem »tihožitju« Zapuščenega mostu. (Sl. 14.)

Ni na mestu tukaj razpravljati o Jakčevi umetnosti. O tem je bilo že precej povedano, še več pa napisano o Jakčevi umetnost je danes že

postavljeno. Jakac nam ne odkriva civilizirane Amerike. Odkriva nam tisti svet ameriške prirode, ki ostaja kljub tehničnim in civilizacijskim avtomatizacijam ameriškega življenja in vsekoli pretiranega poslovnega poleta za tedaj še nedotaknjen, zanimiv, četudi je danes bolj dostopen in predvsem turistično močno privlačen. Gledamo ostanek nekdanje ameriške prirode, divjih prerij, one ameriške »rdeče zemlje«, ki danes že odмира, vendar še vedno kljubuje z edinstvenimi naravnimi spomeniki, ki so danes predvsem turistična posebnost. Le tu po dobah drobce ameriške civilizacije, ki pa je spet fantastično doživeta v arhitekturi ameriških velenost z naravnost kar praviljnim, oblake predirajočimi neboličniki ali pa v nenavadnem »tihožitju« Zapuščenega mostu. (Sl. 14.)

razstavljenih portretnih študij omenjam predvsem lepo, že nekoliko spokojno umirjeno glavo slovenskega arhitekta Johna Jagra, avtorja knjižne opreme prve Zupančičeve pesniške zbirke Časa opojnosti.

Lično urejeno razstavo dopolnjujejo predmeti indijanske-ljudske pa tudi komercialne umetnosti. Pripravljen se bil tudi poseben katalog s Šaličevimi prigraditvami »Sijoča palata«.

Razstava je bila pripravljena ob umetnikovi šestdesetletnici. Četudi priložnostna, nam pa kaže sedanje umetnikovo spoznanje in delo. Vendar pa bi želeli tudi videti Jakčeve dolenjske ali novomeške motive in upajmo, da bomo imeli o priložnosti prihodnje leto, ko bo preteklo štirideset let odkar se je v Novem mestu »brala mlada umetnostna anantgarda in organizirala in umetnostno prirečitev na Dolenjskem. Morda bomo tedaj le videli tudi v Novem mestu izbor najznamenitjših Jakčevih del iz njegove vse kot 20-letne umetniške poti.

ET

30 let šmihelskih gasilcev

Med starejša gasilska društva lahko uvrstimo v novomeški občini PGD Šmihel pri Novem mestu, saj bo letos proslavilo 30-letnico ustanovitve. To jubilejno obletnico bo društvo proslavilo na slovesen način. Proslava bo v čast 40-letnice KPJ, kar ji bo dalo še večji pomen.

Društvo je bilo od vsega začetka zelo delavno in si je prizadevalo, da bi s svojimi sredstvi nabavilo vse potrebne opreme. Med drugo svetovno vojno je bila oprema razsejana in uničena, tako da je društvo ostala le motorna brigadna in nekaj metrov preperelih čval. V društvu je vedno vodila sloga in

misel: bližnjemu na pomoč! Zato je lahko združevalo veliko število članstva. Lahko omenimo, da je bilo društvo v povojnih letih nad vodilnimi društvi po sposobnosti in je bilo zgled tudi ostalim društvom. Stalno je skrbelo za strokovni dvig članstva. Člani, ki so prišli iz raznih krajev, so pridobili znanje in izkušnje od ostalih članov. Društvo ima lahko sposoben kader le tedaj, če skrbi za pomladek. Iz pionirskih vrst postajajo dobri gasilci, kar se že od vsega začetka udeleževanja vzgajajo v pravem duhu. Pionirska desetina obstoja pri društvu že 10 let

in sedanj aktivni mlajši člani so prišli iz pionirskih vrst ter se uvrstili med sposobne gasilce.

Letos, ko slavi društvo 30-letnico ustanovitve, pripravlja veliko slovesnost, na kateri se bo spomnilo tudi bivših članov in položaj obratnih delov od začetka do danes. To ne bo težko. Delo bo lahko opisati in položiti obratni, ker je življenjska pot društva bogata, polna najrazličnejših priznanj. Društvo bo za jubilej razvilo svoj prapor.

Vse to bo 8. in 9. avgusta 1959 pred gasilskim domom. V primeru slabega vremena bo prireditev naslednje nedelje. Že v soboto, 8. avgusta se ob 20. uri akademija s sodelovanjem vseh organizacij. V nedeljo dopoldne bo poleg ostalega programa kolesarska dirka, za katero je veliko zanimanje. Določene so tudi lepe nagrade. Pri jubilejni proslavi in prireditvi sodelujejo vse krajevne organizacije, pokroviteljstvo pa je prevzel Krajevni odbor SZDL Šmihel. Kum zastave je predsednik OBLO Novo mesto tovaršnik Maks Vole.

D. Zupančič

Brežice: uspele gasilske vaje

V nedeljo 2. avgusta je pripravila Občinska gasilska zveza Brežice gasilske vaje.

Sodelovali so številne gasilske desetine iz sosednjih občin Samobor, Klanjec, Zaprana in Zagreb - Cernomerec ter gasilska enota vojakov. Podobne skupne praktične vaje več občinskih gasilskih zvez so bile doslej že večkrat v hrvaških občinah, navadno za dan vsake. Letos pa so prvič priredili te vaje v Brežicah. Vaja je bila dobro organizirana in radovedna množica gledalcev je z zanimanjem opazovala sodobne načine reševanja prebivalcev in gašenja požarov na raznih objektih in v raznih sredstvih. Gotovo je bila zanimiva novost reševanja ljudi iz gorečih hiš s pomočjo najnovejših drsalnih prtov ter gašenja s posebno zmesjo plinov, kar je lepo prilika vojske gasilske skupine.

Po uspehi vaji so se zbrali gasilci in gledalci pred poslojcem občine, kjer je govoril organizacijski sekretar občinskega komiteja ZK tovaršnik Sablič o vlogi in delu prostovoljnih gasilskih organizacij ter se zahvalil hrvaškemu gostom za pomoč in sodelovanje.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Kedenski koledar

Četrtek, 6. avgusta — Vlasta. Petek, 7. avgusta — Kajetan. Sobota, 8. avgusta — Miran. Nedelja, 9. avgusta — Janez. Ponedeljek, 10. avg. — Lovreno. Torek, 11. avgusta — Veseljko. Sreda, 12. avgusta — Klara.

TEKINO

BREŽICE: Od 7. do 8. poljski film »EROICA«. Od 8. do 10. s. italijanski barvni film »TOSCA«. Od 12. do 13. s. češki film »NA ZADNJI POSTAJI«. CRNOMELJ: Od 7. do 8. s. ameriški barvni film »DAVEK ZA KRISTOŠTE«. Od 11. do 12. s. ameriški barvni film »DEKLETA«. KOSTANJEVICA: 9. s. ameriški film »DEZELA FARAONOV«. 12. s. mehiški film »MLADI JVA-REZ«. MOKRONOG: Od 7. do 8. s. »NEPOZNANA PESEM«. METLIKA: Od 8. do 9. s. »SPAN-SKI VRTNAR«. 12. s. »TOLPA IZ LAVENDER HILA«. NOVO MESTO »KRKA«: Od 7. do 10. s. ameriški barvni film »ČI-NI DNEVI BLACK ROCKA«. Od stop do 13. s. francoski film »MONTFARNAS 19«. DOM JNA NOVO MESTO: Od 6. do 9. s. francoski film »VELIKA ILUZIJA«. Od 10. do 12. s. dan-ski film »IGRA MLADOSTI«. SEMČI: 9. s. kitajski film »PRE-HODI PREKO JANG-CE«. SREČNICA: Od 8. do 9. s. italijanski film »NESMRTNE MELODIJE«. TREBNIJE: Od 8. do 9. s. mehiški film »UMIRAM SREČNA«. Predstava v nedeljo ob 14. 16 in 19. uri. ZUZEMBERK: 9. s. ameriški film »OSAMLENI REVOLVER«.

MALI OGLASI

Prodaj ali zamenjaj hišo z vrtom, sadovnjakom, njivo (skupaj 60 arov) za hišo v Kranju ali bližnji okolici. Primo, Irca vas 2 pri Novem mestu. Hiša je oddaljena pet minut od Novega mesta.

Sprejemnik mizararskega vajenca z vso opremo. Naslov v upravi lista (701-59).

Komunalno podjetje »Komunala« Sevnica zaprosi dva kvalificirana pisarska pomočnika. Naslov službe takoj ali po dogovoru.

28. julija 1959 je bila najdena moška jopica na cesti Trebnje — Mirna. Lastnik naj se zgleda v gostilni Pavlin v Trebnju.

Gospodinjstvo pomočnik, sprejemnik takoj, Miška Oman, Planina 4, Kranj.

OBVESTILA

Protituberkulozni dispanzer Brežice obvešča vse ambulante na območju občin Videm-Krško, Senovo Sevnica in Brežice, kakor tudi vse bolniške omenjenega dispanzera, da dispanzer ne bo posloval od 18. avgusta do 29. septembra zaradi rednih letnih dopustov.

ZAHVALE

Vsa leta po vojni skrbi organizacija Zveze borcev za otroke padlih borcev in žrtve NOB. Prav posebno zahvalo so ji dolžni vsi, ki jim je ta organizacija omogočila, da so prišli do poklica. Posmeniti člani Organizacije Zveze borcev kot so tovaršnik Pavlin, Vale, Zamljen in drugi vodijo še prav posebno skrb za te otroke, tako da jih lahko smatramo za prave nastanike padlih borcev. In prav vodstvo organizacije Zveze borcev se moram zahvaliti, da je med drugimi tudi moža hečka letos dovlila administrativno šolo v Novem mestu, ki je bila ustanovljena na pobudo organizacije Zveze borcev. — Prav tako sem dolžna zahvalo tovaršniku Pavlinu, ki se je zanimal za njo tako dolgo da je danes že zaposlena in preskrbljena za življenje.

RAZPISI

Višja šola za telesno vzgojo v Ljubljani opozarja na razpis za sprejem slušateljev v I. letnik v šolskem letu 1959-60, ki je bil objavljen v »Delu« dne 24. julija 1959. Razen slušateljev s dokončano srednjo šolsko izobrazbo imajo pravico vpisa tudi telesno-uzgojni delavci z vsaj štiri letno prakso v strokovnem delu.

ZDRAVSTVENA POSTAJA SENTJERNEJ

1. mesto zabne asistentke, 2. mesto knjigovodje. Pogoj: za obe mesti ustreza izobrazba in nekaj prakse. Prošnje je treba oddati do 30. avgusta na upravni odbor Zdravstvene postaje Sentjernej.

GIBANJE PREBIVALSTVA

NOVO MESTO V času od 27. julija do 3. avgusta je bilo rojenih 15 dečkov in 17 deklic.

Poročili so se: Janez Flajnik, sin kmetiča iz Hrašta, in Barbara, hči kmetiča iz Drenovca. Alojz Primc, novinar in Meta Novak, uslužbenka, oba iz Novega mesta.

Umrli so: Jakob Simončič, kmet s Kote, star 49 let, Anton Drab, ključavničar iz Pristave, star 31 let, Franc Remih, invalidski upokojenec iz Pokleka, star 57 let, Jože Bizjak, osebni upokojenec s Seia, star 69 let.

PREČNA

V preteklem tednu je umrla Janez Murgelj, kmet iz Gor. Kamenc, star 69 let.

BREŽICE

V preteklem mesecu ni bilo ne rojstev ne porok.

Umrli so: Marjan Dujak, prostovoljni delavec iz Sinave, star 36 let; Pavel Volčanišek, kmetovalec iz Crna, star 76 let; Helena Jakobič, žena prevzitarja iz Trnja, stara 82 let.

KRONIKA NESREČ

V preteklem tednu so se ponesrečili in iskali pomoči v novo-mestki bolnišnici: Franc Bukovec, delavec iz Črnc, je padel in si poškodoval desno koleno. Nada Ključar, posestnica iz Črnomlja, je padla z voza in si poškodovala levo ramo. Franca Kuniča, sina posestnika iz Črešnjave, je neko

Dol. Toplice potrebujejo nov daljnovod

V topliškem zdravilišču so v zadnjem času skoraj vsak dan zaskrbljeni zaradi nerednega dotoka vode in slabega električnega toka. Ni čudno, saj bi sedanj daljnovod komaj zadostoval za potrebe zdravilišča in potrebam domače industrije, nikakor pa ne more oskrbovati z električno energijo še okolice vasi. Prevelika obremenitev je vzrok vsem prekinitvam in okvaram električnega toka.

V okolici Toplice skoro ni

Kapitalistična »nebesa«

Svojevrsna podoba resnične stvarnosti je drobna informacija, ki jo je objavil italijanski tehnik EPOCA: v Italiji imajo približno 400.000 ljudi z univerzitetno izobrazbo in diplomom. Od teh je kar 22.000 brez dela. Med njimi je največ diplomiranih pravnikov...

Beseda, dve o cesti nad Krko

Cesta iz Novega mesta v Dolenjske Toplice je te dni zaprta. Če hoče priti z avtomobilom do tega poznanega zdravilišča in kopalnice, se mora napotiti po cesti skozi Prečno in mimo Straže naokolijski pot po levi strani Krke. Po cesti, ki jo te dni popravljajo oziroma gradijo, se grebeš le z mopedom ali s kolesom, kajti na cesti so na nekaterih odsekih gotovo že zadnja dela pred polaganjem asfalta. Poznamal smo se, kako je z rekonstrukcijo te ceste, ki jo dovršujejo v smeri Dolenjske Toplice — Vavta vas in naprej proti Novemu mestu. Cesta bo v nekem smislu odcep z avtomobilske ceste. Cesta od Novega mesta do Vavte vasi je cesta drugega reda, od Vavte vasi do Toplice pa tretjega reda. Dela potekajo na dveh sektorjih. V Srebrnih čah je naležila na prve delavce. Ti razkvarjajo z avtomobilov pesek in kamene, ki ga potrebujejo pri popravilu stare ceste. Staro cesto zbrzdajo in uravnavaajo na pravilen profil, hkrati pa uredijo prepušte. Pesek in kamene dovajajo z avtomobilji iz raznih kamnolovov. Področja Brečine, s Poganc in iz Zidnje vasi, nekaj

časa so uporabljali kamnolom pri Dolenjskih Toplicah, vendar so ga kmalu nehali izkoriščati, ker bi miniranje lahko spreminilo naraven dotok termalne vode v Toplice. Nekež več kot 300 kubnih metrov kamena pa so pripeljali z razpadajočega gradu Sošenca.

Malo naprej od Srebrnih čah sem ujel pogovor med delavci in voznikom-kmetom, ki z vozom ni mogel nadaljevati poti, ker je bil na cesti skopjan jarek. Delavec se pritožuje, kametu, da bi moral počakati vsaj pol ure, da bodo položili cevi za odtočni jarek, on pa je trdil, da bo lahko zapejal kar čez... Delavec, skoraj sam Dalmatinec in Ljubičan, pa ga prepričeval, kametu, da bi morda treba čakati pol ura, dok ne polože cive, ker sedaj ni korunača, ne bi mogla tvoj končeno se je kmet dal prepričati in je počakal.

Na nekaj vprašanji o obnovi ceste nam je odgovoril tovaršnik inž. Ušaj.

»Bi nam lahko povedali, kdaj ste začeli s pripravilnimi deli in koliko ceste je trenutno v gradnji?«

»Na cesti smo začeli delati že meseca marca. Trenutno je v izdelavi osem kilometrov ceste od Dolenjskih Toplic proti Novemu mestu. Cesta bo asfaltna. Trenutno je gotovoga približno tri kilometre cestišča. Asfalt se že približuje Vavti vasi in če bo vreme ugodno, bo asfalt tu položili že do nedelje. Zadnje dni nam je nagajalo vreme. Hoteli smo nadaljevati delo, izgubljenih devetih dni z nedeljami. Nasli delavci delajo na cesti vse dan.«

»Koliko asfalta položite ob ugodnem vremenu?«

»Približno sto osemdeset metrov. To je precej odvisno od ostale grupe. Če so asfaltni deli dobro delali, se položijo tudi več. Na cesti imamo približno petdeset delavcev. Domačinov je le malo. Delovno silo smo morali povabiti iz Like in Dalmacije. In moram reči, da smo zadovoljni z njimi. Kako je s traso ceste? Sedanja, nova trasa se v glavnem drži stare. Le ponekod jo bodo preložili. Tako bo morda že prihodnje leto urejena devičinja pri Volavčah, kjer bodo presekali tisti zloglasni ovinek. Prav tako je v načrtu ureditev ceste pri novo-mestki bolnišnici, kjer bomo znižali znani klanc na Drenč. Deča, ki smo jih predvidevali za letos, bodo kon-

Kaj je s preskrbo v Dobrniču?

Tako se sprašujejo prebivalci Dobrniške doline in enatridesetih vasi, ki so stalni odjemalci trgovskega podjetja GRADISČE iz Trebnja, ki ima svojo poslovalnico v Dobrniču.

Do nedavnega je bila ta trgovina v sklopu KZ Dobrnič in je imela vedno precejšnjo zalogo raznovrstnega blaga, ki je ustrezalo našim zahtevam, čeravno so bile sem in tja tudi pomanj-

Pionirsko taborjenje pri Poreču

Občinska zveza prijateljev mladine Videm-Krško je pripravila prijetno taborjenje 150 pionirski občine Videm-Krško v Materadi pri Poreču, kjer taborijo v dveh izmenah.

Bivanje v tem prelepem gozdčiku je celo boljše kot lani. Uredili so lično jedilnico in lastno kuhinjo, ki je v celoti prilagojena potrebam otrok.

V prvi izmeni so si ob tabornem ognju kar večkrat privoščili kuharice in marmelado, ki je bila zelo pogosto na mizi. Nekateri otroci so se kljub rednemu kopanju zredli za celih 5 kilogramov! Vboji stari, kako so jih pogledali doma, da si ogledajo mesto, pa pretna, so jim bila vsa oblačila pretresna.

Pionirji so se spoznali s slano morsko vodo, ki so jo zlasti v drugi izmeni tako premešali, da kljub plitvini niso videli dna. V prvi izmeni, kjer so bili vsi iz mesta Videm-Krško, so znali plavati, medtem ko so bili drugi iz okoljskih krajev, pa so v glavnem čofotali le v plitvini. Z dobro voljo se jih je tudi precej naučilo plavanja. Kljub vročini so jo večkrat vidi mahajli v Poreč, če že ne zato, da si ogledajo mesto, pa z namenom, da so si privoščili hladni sladolep. Ob lepem vremenu so pripravili taborne ognje in imeli razne proslave, kot n. pr. za dan borca in podobno. Vročina jih ni prav nič motila, z veseljem so se zogali, igrali in prepevali.

Vsi so se živeli v Poreču oziroma Materadi in jim ni bilo prav, da je ta prijetni dopust tako hitro minil.

Platene hišice bo DPM oddstopilo še pionirjem sosednjih občin in vsajenem občine Videm-Krško, ki bodo na istem mestu taborili ta mesec ter si pridobili moči za jesensko šolsko delo.

Motilškim pionirjem!

V številki 26 našega lista, ki je izšla 2. julija, sem v članku »Mladi tehniki, čestitamo,« ko sem pisal o okrajni razstavi Ljudske tehnike pomotoma prisodil vaše razstavljene predmete črnomaljskim pionirjem, njihove pa vam. Ker ste kot najboljši na razstavi prejeli prvo nagrado, vas prosim, da mi oprostite, ter vam želim mnogo uspehov tudi pri bodočem delu!

Miloš Jakovec, novinar pripravnik DL

Rešeno življenje

17. junija je na dvorišču stanovanjskega bloka na Cesti komandanta Staneva v Novem mestu zadonel prestrašen krik. Elica Bizjak, stara osem let, je na balkonu v tretjem nadstropju lovil laleteč krokošice, ki so jih z dvorišča spuščali v zrak otroci. Elica se je preveč nagnila čez ograjo, izgubila ravnotežje in padla 13 m globoko. Takoj so jo prenesli s pomočjo sosedov v novo-mestno bolnišnico. Stiri minute po nesreči ji je kirurg dr. Tršan že nudil pomoč na operacijski mizi. Zaskrbljenim staršem je kmalu nato povedal: »Stanje je resno: počena lobanja in zlomljena kost v stegnu. Poizkusili bomo vse, da jo rešimo.«

Grozila je nevarnost notranje možganske krvavitve, ki bi povzročila smrt. Tovariši dr. Šavelj, dr. Tršan in dr. Rebolj so to preprečili z uspešnim kirurškim posegom in s punktiranjem dosepli krvavitve navzven. Zaradi močnega zloma kosti v stegnu so izvedli uspešno plastično operacijo. Čez štiri tedne je bila mala Elica že doma in zdaj čaka le še, da si nameje mavec z noge, pa bo spet tekala s svojimi vrstniki po dvorišču in se udeleževala igr. Ves čas, ko se je otrok zdravlil v bolnišnici, so tako zdravilni kot strožno osebje pokazali izreden primer lepega odnosa do pacienta in do staršev, saj so kadarkoli so slednji prišli, nudili informacije o otrokovem zdravstvenem stanju.

AVTOMEHANIKA

Pogoj: visokokvalificiran ali kvalificiran avtomehanik s prakso. — Prednost imajo prosilci s prakso pri buldozerjih, traktorjih in avtomobilih. Stanovanje v letu 1959 ni na razpolago. Nastop službe takoj ali po dogovoru. — Pisemne prošnje pošljite na KPPZ Brežice do dne 20. 8. 1959. KPPZ Brežice.

RAZPIS DELOVNIH MEST

Trgovsko podjetje »PETROL« — LJUBLJANA — poslovalnica NOVO MESTO, SPREJME V SLUŽBO DVA TRGOVSKA POMOČNIKA ZA BENCINSKI SERVIS NA AVTO CESTI OTOČEC

Plača po tarifnem pravilniku. Prošnje z navedbo dosedanjih zaposlitve, šolsko in strokovno izobrazbo ter kratak življenjepis pošljite na poslovalnico PETROL, Novo mesto.

Mi pa mislimo, da zasluži kolektiv novo-mestke kirurgije tudi javno pohvalo.

PVV: naporno, a prijetno

En dan med mladinci-obvezniki predvojaške vzgoje v Vidmu-Krškem

V dijaškem domu Videm-Krško bodo v dveh izmenah v mesecu juliju in delno v avgustu mladinci predvojaške vzgoje Videm-Krško in Senovega. Na tečajih se seznanjajo z vojaškimi in gospodarsko-političnimi vprašanji, hkrati pa se izživljajo v športu.

Vse kaže, da je pripadnikom predvojaške vzgoje, kakor tudi njihovemu vodstvu ostal v najlepšem spominu prvi dan taborjenja. Ze ob petih zjutraj je zvočne prebudil mlade fante, ki so se po urnem pospravljanju lotili temeljitega umivanja in jutranje telovadbe. Skupina za skupino je odšla na travnik, kjer so po lahkem teku pričeli z razgibalnimi

Ko je bil čas opoidanskega počit-bodo v dveh izmenah v mesecu juliju in delno v avgustu mladinci predvojaške vzgoje Videm-Krško in Senovega. Na tečajih se seznanjajo z vojaškimi in gospodarsko-političnimi vprašanji, hkrati pa se izživljajo v športu.

Vse kaže, da je pripadnikom predvojaške vzgoje, kakor tudi njihovemu vodstvu ostal v najlepšem spominu prvi dan taborjenja. Ze ob petih zjutraj je zvočne prebudil mlade fante, ki so se po urnem pospravljanju lotili temeljitega umivanja in jutranje telovadbe. Skupina za skupino je odšla na travnik, kjer so po lahkem teku pričeli z razgibalnimi

bro opravljajo to funkcijo. Zvečer so ob tabornem ognju razpravljali o vlogi LMS, nakar so sprejeli delovni program aktivna. Fantje kažejo veliko zanimanje za vso dejavnost v taboru. Najbolj pride do izraza športno tekmovalstvo, kjer hočejo doseči vedno več. Tu ima vsak svojega korničnika. Jože najraje igra odbojko in rokomet. Franc stalno pleza po vrvi. Martin se ukvarja s preprekami. Vlado skače v višino in hoče zvišati rekord prvega dne, ko je skočil 145 cm, učitelj Ivan pa najraje skače v daljino.

Dvanajsti julij je bil za mladince zelo naporen. Zjutraj ob šestih so začeli z vojaškimi pred-

fašeti ustrčili 30. junija 1946 prve krške partizane. Na povratku so veselo zapeli in pozabili na utrujenost. Dodela so se odpodili šele naslednji dan, ko so se kopali v bazenu in se ukvarjali s športnimi igrami.

Fantje se med seboj zelo dobro razumejo in rešujejo razne probleme sami ali pa s sodelovanjem vodstva. Prvo, kar jim ni ugajalo, je bil premočan zajtrk, tako da so moral obrok spreminiti.

Tudi mladinski aktiv ima važno vlogo: z raznimi predlogi, z navet in s kritiko izboljšuje delo. Aktiv stremi za tem, da bi vključil v mladinsko organizacijo čim več mladine, neka pa jih bodo celo sprejeli v članstvo ZK. M.

Fantje se pripravljajo na jutranjo telovadbo

Tabor predvojaške vzgoje na Vinici

Na Vinici tabori ob Kolpi kolpi 200 mladincev iz Bele krajine. Obiskali smo jih okoli 5. ure popoldne. Prvakur so imeli zbor. Povele se je glasilo: vsaka četa v svojo senot. Ing. Peternej in tov. Stajdohar sta nato pripovedovala o razvoju gospodarstva pri nas v Belj krajini in v vsej Jugoslaviji. Mladinci so z zanimanjem poslušali vse, kar sta povedala o hmelju, o kultiviranju žit, o italijanskih sortah pšenice in drugem.

Takšna in podobna predavanja imajo mladinci predvojaške vzgoje vsak dan. Na programu so predavanja s področja gospodarstva, znanosti, športa in še nekatera druga.

Proti večeru je bil zopet zbor, toda s poreljami in žlicami. Kuhar je pričel deliti večerjo: riž, meso in zelje. Vsa je zagrabil

KREMA IN POL

Precejšnjo kos kruha in ko je kuhar dal znak za »repete«, jih je nekaj prišlo po ponoven obrok. Ko sem jih še povprašal, kako so zadovoljni s hrano, so mi kar hkrati začeli odgovarjati: »Zelo dobro in dosti je je!« Pripovedovali so mi, kako se kopajo v Kolpi, igrajo odbojko, kosarko, nogomet, kako si ob večerih zapojejo in zaigrajo. O slednjem sem se tudi sam prepričal.

Taborišče je bilo razsvetljeno. Trobenta in harmonika sta zadeneli po dolini Kolpe, spremljali pa so jih napevi slovenskih pesmi. Ob udarcu na zvonec je vse utihnilo. Takoj so se odpravili spat in v sotorih je postalo vse tiho. Prihodnji dan jih je najraje na vojaških vajah spet očelo sonce, zato se jim je popoldansko kopanje v Kolpi še bolj prilagelo.

Jože Škof

Perla KREMA IN POL

Perla »KOT NOV JE!«
Perla PRIBRANEK

SPORT IN TELESNA VZGOJA • SPORT IN TELESNA VZGOJA • SPORT IN TELESNA VZGOJA

Senovski hokej na travi

Pri nas je hokej na travi mlad sport, vendar ima že precej ljubiteljev med mladino. Od nekdanjih klubov Ljubljana, Maribor in Celje sta zadnja leta ostala le dva. Njima so se pridružile mlade ekipe Partizana iz Murske Sobotne in Senovega.

Hokej na travi je v Senovo prinesel učitelj telesne vzgoje Stane Krzančič že leta 1936. Mladi igralci so kmalu vzljubili ta sport in tako je ekipa Partizana Senovo hitro zalivila. Zdaj je na Senovskem hokeju na travi 30 aktivnih igralcev. Hokeja na travi so dosegli začetni cilji: osvojili so naslov republiškega prvaka Slovenije za leto 1959. Ob tej priložnosti je predsednik občine Senovo tovariš Karel Sterban priredil za hokejistični sprejem, kjer jim je čestlivo krmilil roko.

Moštvo Partizana Senovo — republiški prvak v hokeju na travi za leto 1959. Stojijo od leve proti desni: Milan Zverglj, Milan Derštvenšek, Jože Žižkar, Roman Šotler, Milan Sterban, Vid Budna; kleče od leve proti desni: Franc Agreč, Viktor Kozina, Jože Babjančič in Edi Šener.

Klub za konjski sport v Šentjernej vabi na kasaške in galopske dirke, ki jih bo priredil na svojem dirkališču v Šentjernej v nedeljo 9. avgusta ob 14. uri popoldne.

Nastopili bodo znani dirkači iz Slovenije in Hrvatске. — Priditel

V nedeljo — na konjske dirke v Šentjernej!

Okrajno brzopetno šahovsko prvenstvo

Po sporazumu med Okrajno šahovsko zvezo in Šahovskim klubom »Svoboda« iz Brezlic bo letošnje drugo okrajno brzopetno prvenstvo za ekipe in posameznike v nedeljo, 16. avgusta, v Brezlicah. Brezlički šahovski klub je za najboljša moštva in posameznike pripravil nekaj lepih nagrad. Pričakovljivo, da bo udeležba na tem tekmovalnem polnočevstevu, saj je zagotovljena posebna avtobusna zveza med Novim mestom in Brezlicami.

Taborniki v Metliki dobro delajo

8. februarja 1959 je rojstni dan metliških tabornikov. Ta dan je bila v Metliki ustanovljena »Ceta dveh krotarjev«. Mladi taborniki so celo imenovali po dveh krotarjih v metliškem mestnem grbu (znamenje čujčnosti in pripravljenosti), njeno vodstvo pa je kot taborniki glavar prevzel predmetni učitelj Jože Kambič.

Pod njegovim vodstvom je četa, ki šteje 30 tabornikov, takoj lepo začela, saj so se mladi vneto vrgli na delo. Četa ima tri vode, ki so si nadeli zveneca imena: Orli, Levi in Srna. Taborniki in tabornice so takoj pričeli s koristnim delom: pogozdovani so, čistili sadno drevje in zbirali različen odpadni material, ki so ga prodali in si z izkupičkom nabavili taborniške stvari in rut. Kufar, v Vinomer in druge bližnje kraje. V začetku maja so tri dni taborniki na Gorjančah, 9. maja so sodelovali na partizanskem pohodu čez Gorjanice do Novega mesta, naslednji dan pa so nastopili pri turnirju za vstop v A razred ozirnega ligo. Tekmovanje bo namreč izvedeno v dveh skupinah. V A ligo bo igrala prva četvorica iz šahovskega prvenstva Novega mesta (Medic, Mikšo, Bregar in Berger) in prva dva iz kvalifikacijskega turnirja, na katerem lahko igra vsak član »Elana«. Tako bo v A ligo igralo 6 najboljših teniških igralcev Novega mesta in to vsak z vsajim dvoletno ali dva doletna sta. Zmagovalca v tej ligi bo prejel naslov prvaka Novega mesta za letošnje leto. V B ligo bodo igrali vsi, ki se za tekmovalstvo pravočasno prijavijo (do 31. avgusta), v primeru prevelikega števila prijav pa bo tekmovaljevanje v B ligi v dveh skupinah. Dva najboljša tekmovalca v B ligi bosta igrala kvalifikacijske dvojboje za vstop v A ligo. Posebej bo izvedeno tudi tekmovalstvo dvoje v tekmovalni članice posamezno.

Teniško prvenstvo Novega mesta

Letošnje prvenstvo Novega mesta v tenisu za posameznike, ki ga prireja teniški klub »Elan«, je že v teku. Sedaj igrajo kvalifikacijski turnir za vstop v A razred ozirnega ligo. Tekmovanje bo namreč izvedeno v dveh skupinah. V A ligo bo igrala prva četvorica iz šahovskega prvenstva Novega mesta (Medic, Mikšo, Bregar in Berger) in prva dva iz kvalifikacijskega turnirja, na katerem lahko igra vsak član »Elana«. Tako bo v A ligo igralo 6 najboljših teniških igralcev Novega mesta in to vsak z vsajim dvoletno ali dva doletna sta. Zmagovalca v tej ligi bo prejel naslov prvaka Novega mesta za letošnje leto. V B ligo bodo igrali vsi, ki se za tekmovalstvo pravočasno prijavijo (do 31. avgusta), v primeru prevelikega števila prijav pa bo tekmovaljevanje v B ligi v dveh skupinah. Dva najboljša tekmovalca v B ligi bosta igrala kvalifikacijske dvojboje za vstop v A ligo. Posebej bo izvedeno tudi tekmovalstvo dvoje v tekmovalni članice posamezno.

V Štefanu so ustanovili mladinski aktiv

Na pobudo mladincev in mladink iz Štefana in okolice so pred nedavnim v Štefanu ustanovili mladinski aktiv. Ob tej priložnosti je o delu, nalogah, uspehih in zaslugah naše mladine govoril predsednik občinskega komiteja LMS Kvirto Petrač.

Mladinci so izvolili iz svoje srede sekretariat: za predsednika Franca Maroita, za sekretarja Vido Gerden, blagajničarka pa je Milka Verbič.

Povedati moramo, da so bili mladinci in mladinke se pred ustanovitvijo aktivna zelo delavna, saj so sodelovali pri vseh prireditvah SZDL. Prav gotovo bodo tudi v bodoče pridno delali in pritegnili v svoje vrste še več mladine.

Preprosta polotna obleka

Mladina v občini Žužemberk

O mladini naše občine ne bemo dosti, čeprav je zelo delavna. Udeležuje se politično, kulturno in športno. Letos, ko proslavljamo 40-letnico SKOJ in KPJ, je naša mladina še posebno delavna. V počastitev te obletnice je bila v Žužemberku proslava, na kateri so tudi mladinci sodelovali z večimi točkami. Razen tega so igrali »Raztrganci« in želi lep uspeh.

42 mladincev je podelovalo na partizanskem pohodu po Kočevski in Suhji krajini ter obiskalo Taborsko jama pri Grosupljem. Na dan mladosti so organizirali izlet na Frato, združen z obiskom partizanskih grobov. S seboj so imeli tudi mladinsko godbo iz Dvora, ki je skrbelja za razvedrilo.

Hinjska mladina je uprizorila igro »Domen« in organizirala veselico. Z izkupičkom so šli na izlet v Opatijo in Postojnsko jama. Mladina v Hinjah se rada udeležuje sestankov, na katerih razpravlja o stvareh, ki mladino zanimajo.

Pionirsko šahovsko prvenstvo Novega mesta

Šahovska igra je med pionirji precej razvijata, saj pa primanjkuje tekmovalni, ki bi pionirje izpodbujala k izpolnjevanju v teoriji itd. Pionirski šahovska prvenstva so bila doslej le enkrat na leto in še takrat le moštvena, kar je občutno pomanjkanje. Šahovska zveza Slovenije je zato sklenila, da uvede stalno pionirsko republiško prvenstvo posameznikov ki bo odprtega značaja, tako da se nati lahko prijavijo vsakdo, ki se čuti sposobnega za tako tekmovalstvo. Prvo tako tekmovalstvo bo letos od 23. do 30. avgusta v Dolenskih Toplicah. Pionirji bodo v Toplicah taborniki in hkrati igrali na prvenstvu Slovenije. V Novem mestu ne bo težko dobiti najboljših pionirje in pionirke, ki bodo igrali na tem prvenstvu, ker so pionirji ob zaključku šolskega leta igrali turnirje za prvenstvo mesta. Čeprav je že pozno, bo prav, da objavimo rezultate pionirskega šahovskega prvenstva Novega mesta. Zal na turnirjih iz različnih vzrokov niso nastopili vsi najboljši kar velja predvsem za starejše pionirje. Skupno je na finalnih turnirjih nastopilo 15 pionirjev in 12 pionirke iz obeh novomeških osnovnih šol. Rezultati so bili naslednji:

Pri starejših pionirjih je napredkovano postal bratč Boris Petančič iz IV. b, ki je izgubil samo z Medakom, vse ostale nasprotnike pa je premagal. Zbral je skupno 7 točk. Drugo in tretje mesto si delita s 6 in pol točk Medak Jadranko in Posnanovič Milan, četrti pa je bil Ševrlja.

Pri mlajših pionirjih je brez izuzetne točke zmagal Tomaž Solmajster iz IV. b razreda. Polne točke za njim sta zasedela Marjan Kovač (III. a razred) in Vladimir Vrh III. (III. a razred), tretji pa je bil Janez Menzer (III. a razred).

Tudi pri starejših pionirkah je prevahala Marjanca Maver iz IV. b razreda ostala nasprotnica. Te natih partij je osvojila 5 točk. Druga je bila Nada Mamlič (IV. b razred) s 4 točkami, tretja Dragica Zupet (IV. b razred) s tremi točkami itd.

V jeseni se bo pričel avtomoto tečaj za katerega je velično zanimanje. Vsi mladinci v Hinjah so tudi člani SZDL, kar samo potrjuje njihovo delavnost.

V Žužemberku se mladina bavi predvsem s telesno vzgojo in športom. Telovadilo redno v telovadnici. Pripravljali so se tudi na zvezni zlet Partizana v Beogradu, vendar niso mogli iti, ker ni bilo denarja. V kratkem bodo ustanovili tudi namizno-teniško sekcijo. Mize bodo naredili mladinci sami, pribor pa jim bo podaril občinski komitej LMS.

Za začetek — počasi

Prvi angleški »leteči krožnik« z uradnim imenom »S. R. N. 1 Overcraft« je pred 14 dnevi prvokrat preletel Rokavski preliv v 2 urah in 3 minutah. Začetek je seveda skromen, saj je letalec Bleriot kot prvi preletel isto pot že pred 50 leti v 37 minutah. »Krožnikom« v zraku pa obeta tudi veliko bodočnost.

Studentske športne igre »Bratstva in edinstva«

Marsikdo se gotovo še spominja študentskih športnih iger, ki jih je pred leti organiziral študentski klub okroja Novo mesto. Tekmovalna v različnih športnih panogah, ki so razširjene med študenti in srednješolci, so postala že precej priljubljena, žal pa se je v zadnjih letih nanje pozabljalo. Predvsem sjo zažakali nastajajoči športni komisiji oziroma pododbori pri študentskih klubih Dolenske.

Pred dnevi je na Okrajni komitej LMS in na študentski klub Novo mesto prišlo zanimivo vabilo iz Bihaca. Bili smo presenečeni zaradi priznanj študentov iz Bihaca. Misli smo, da že več let prirejajo študentske športne igre Bosenske krajine, na katerih so sodelovali študentski klubi iz Prijedorja, Bihača in Banja Luke. Letos je študentski klub iz Bihaca priredil teža zanimivega tekmovalstva. Da bi dobilo tekmovalstvo še večji pomen, da bi se med študenti bratskih republik poglabili stiki in da bi se izmenjevali izkušnje, so letos sklenili da tekmovalne razširijo na vse okraje treh republik Hrvaške, Bosne in Hercegovine in Slovenije, ki že sodelujejo na znanih Partizanskih zletih »Bratstva in edinstva« in to okraj, ki so med NOB največ tr-

TUDI VI ZAHTEVAJTE V VAŠI TRGOVINI

DIK

CISTILNI PRAŠEN

Oktobra tudi na Hrvaškem ne bo več privatnih zdravnikov

Prvega oktobra letos bodo na Hrvaškem ukinili vse privatne zdravniške ordinacije, medtem ko bodo zasebne ordinacije zobozdravnikov, zobarjev in zobnih tehnikov delale še do konca 1961.

TOKRAT: RESNIČNA PRELOMNICA!

Nekaj misli in želja na pot novemu odboru Turističnega društva v Sevnici

Pred 14 dnevi so se na pobudo Sveta za gospodarstvo, urbanizem in komunalne zadeve pri OBLO Sevnica sestali tovariši, ki naj bi do prihodnjega občnega zbora TD Sevnica skrbeli za njegovo delavnost. Uvodne spodbudne besede predsednika občine tovariša Kolmanca so padle na plodna tla. V odbor so izvolili 9 članov, ki so na tej prvi seji še tudi postavili konkretne naloge za delo.

Redni občni odbor društva je bil lani, Trikrat so sklicali odbor, ki je bil izvoljen, pa niso bili nikoli sklicani in tako odbor sploh ni prišel do veljave. O tem bi se dalo pravzaprav razmisлити, zakaj so se tovariši pustili izvoliti in zakaj so tudi sami glasovali za načrte, ki jih je občni zbor sprejel. Sedaj, ko so v Sevnici pričeli asfaltirati ceste, postaja vloga društva zelo velika in stvarna, saj bo vzporedno z asfaltom možno urejevati celo vrsto malih in večjih turističnih društev. Posebna pridobitev za društvo in vse Sevnčane je obljuba tov. ing. Mrve, ki je obljubil svo pomoč pri urejevanju vseh tehničnih zadev. Tov. ing. Franjo Mrva je projektor in tudi uredil večje število parkov in nasadov v Zagrebu. Okusna ureditev teh na videz malenkostnih zadev bo verjetno imela za posledico, da bodo prebivalci sami začeli iskati pomoč in nasvetov pri turistično-šolevalnem društvu. Novemu odboru želimo pri obilici pozitivnih nalog obilo uspeha in čimveč podpore vseh Sevnčanov!

ZENA IN DOM • SODOBNO GOSPODINJSTVO • ZENA IN DOM • SODOBNO GOSPODINJSTVO

Umetnost zakona

Poročali smo že, da je uredništvo revije »NASA ZENA« v svojem prizadevanju po nenehnem širjenju znanja in vzgoje širokega kroga bralcev oskrbelo prevod Stenove knjige POGOVIORI O SPOLNOSTI IN ZAKONU. Kratko oceno knjige smo pred tedni že objavili v Dolenskem listu. Naj pristavimo še mnenje najvidnejših slovenskih genetologov, ki so knjigo ocenili kot odlično delo. Nakup knjige in njeno branje lahko zares samo najboljeje priporočamo, saj je neobhodno potreben priročnik za vsakdanje življenje. Iz knjige objavljamo danes začetek 7. poglavja, v katerem opisuje pisca knjige umetnost zakona. Knjiga je pisana v obliki pogovora mladih zakoncev z zdravnikom, ki ju uvaja v skrivnosti nastanka življenja in zdravega spolnega življenja v zakonu.

nemu zakonu. Če samo to, da se nehote še vedno nagibamo k temu, da gledamo na spolni objem kot na nekaj grešnega, nečistega in ponižujočega, je resna ovira za zadovoljivo zakonsko življenje...

Zdi se mi, da bi bilo dobro, da na spolni nagon ne bi več gledali kot na enega izmed nižjih nagonov in kot na nevreden motiv zakona. Če sploh kaj, tedaj bi moral razvoj skladnega zakonskega življenja pomeniti enega izmed ciljev in idealov zakonske zveze.

Seveda pa se dogaja, da zaidejo nekateri pri prehodu od pretirane srameljičnosti in neprilne npravnosti prejšnjih rodov preveč v drugo skrajnost. Vendar ne smemo pozabljati, da se šele zdaj otrešamo puritanske dobe z njenimi tabuji in prepovedmi in da je zato vsako današnje neprimerno poudarjanje spolnosti in spolne tehnike lahko samo reakcija na tlačjenje in zatiranje iz prejšnje dobe.

(Konec prihodnjaj)

»Dosegli smo se ukvarjati v glavnem z biološkimi vidiki zakona in razmnoževanja. Danes pa bi se rad na kratko pomenil z vama o spolni plati zakona — o telesnih, duševnih in čustvenih činiteljih spolnega razmerja. Sele v zadnjih letih smo se bolj zavedali, da igra spolnost v zakonu prevladujočo vlogo in da je zadovoljivo spolno razmerje bistvenega pomena za srečen zakon. Manj pogosto pa

Kaj naj kuham

DZUVEČ BREZ MESA

Denj na olje ali masl precej sesekljane čebule, olupljenih paradiznikov, zelenega fižola v stročju, sesekljane sira, nekaj na kose zrezanih paprik in nekaj pesti riža, posoli in duši do mehkega.

Namesto riža vzameš lahko ričet, ki ga je pa treba najprej v dveh vrelih vodah preprati, da izgubi slab okus.

ENOLONČNICA S SVEZIM ZELJEM

Nareži sveže zelje na krpice, prideni na kose zrezan krompir, več na rezance zrezani!

— Dragi možiček, tale jed je pa popolnoma moj kum in se imenuje: »Ne morem napraviti boljše in več s tem, kar mi daš vsak mesec...«

lenih paprik, nekaj olupljenih paradiznikov ali žilco paradiznikove meze, sesekljane peteršilja in na večje zaloga narezane bolj mastne govedine, sveže svinine ali ovčjega mesa. To kuham vse do mehkega in končno lahko zgosti enolončnico še z zaprko.

Nova triletna gospodinjska šola

Letošnji jesen se bo v Novem mestu začel pouk v novi triletni gospodinjski šoli, ki bo vzgajala poklicne kuharice in gospodinje. Ker le-teh z razvojem družbene prehrane po podjetjih močno primanjkuje, je nova šola lepa pridobitev. V njej se bodo učila dekleta od 16. do 20. let starosti, ki imajo osemetleko ali enakovredno šolsko izobrazbo. Svet za šolstvo pri OLO je ustanovitev šole že predlagal in mora sklep o ustanovitvi sprejeti le še OLO na redni seji.

UMETNO »MATERINO MLEKO«

Tako mleko bo začela proizvajati tovarna »Jugodilectica« v Zagrebu. S tem se bo naša država priključila tistim malo državam, ki že proizvajajo tako imenovano bifidogeno hrano za dojenčke, ki nimajo mater.

NAPAD, KI SE NI POSREČIL

Spomin na enega izmed velikih letalskih napadov zaveznikov v drugi svetovni vojni

Odlotitev je bila: napad z majhne višine. In človek, ki je ta napad izpeljal, človek, na čigar ramenih je počivala vsa odgovornost, je bil generalni major Lewis Hyde Brerenton, komandant 9. ameriške letalske armade.

Toda če je Brerenton popolnoma odgovoren za svojo zmožnost, je sporno še danes.

1. avgusta 1943 ob zori se je 178 letal tipa B-24 »Liberator« dvignilo z letališč v Severni Afriki. Njihov cilj so bile petrolejske rafinerije v Ploestiju — blizu Bukarešte v Rumuniji, ki so zalagale večji del sil osi

z oljem in s petrolejem. Leteč v višini strel bi morali ti ogromni bombniki izmenaditi obrambo, vreči svoje bombe na pazljivo izbrane cilje in se vrniti nazaj čez Mediteran, puščajoč za seboj razrušen in neuporaben Ploesti. To naj bi bil smrtni sunek Nemcem, ki si od tega ne bi nikdar več opomogli.

Toda zadeva ni tako potekla. Premoč bombnikov je izenačila krivica pot. Obramba ni bila presenečena, pač pa je bila pripravljena prej kot v zadnjem trenutku. Bombniki so leteli skozi točo flaka in skozi šibe sovražnikovih lovcев. Ker so

izgubili pot, je zamisel skrbno izbranih tarč odplavala po vodi.

Napad je postal nevaren za vse. »Liberatorji« so rjovelj nad ciljem tik nad zemljo z vseh strani. Dogajale so se nesreče: letalo je raznesla eksplozija bomb, ki jih je odvrlo letalo tik pred njim. Posadke so bile opečene in sprazene, ko so letele skozi žgoče plamene rafinerije. Na dolgi, utrjavajoči poti nazaj, so mnogi bombniki postali žrtev sovražnikovih lovcев.

Ob šteju preostalih se je izkazalo, da je izmed 166 letal, ki so prispela na cilj, bilo izgubljenih preko 50. 440 mož je bilo ubitih ali pogrešanih, drugi so bili ranjeni in okoli 200 jih je bilo ujetih.

In Ploesti? Če bi bil uničen, bi to lahko bilo zanj mnogo slabše. Toda rafinerije niso bile zbrisane z zemlje. Bile so poškodovane, delno težko poškodovane, toda to ni bil smrtni sunek, kot je bil prvotno zamišljen.

Prišlo je do obtožb. Nekdo je napravil napako. Na čigavih ramah leži odgovornost?

Celo začelo se je slabo. Vzlet je bil ob 7 in 10. Eno izmed letal 93. skupine, ene izmed petih, ki so se dvignile v delih, je strmoglavilo že na koncu vzletne steze na letališču poleg Benghazija in se zarilo naravnost ob koncu, kjer je eksploziralo in v trenutku odletelo v zrak z vso posadko.

Ob 7 in 40 so bile vse skupine v zraku. Na čelu je bila 376. skupina pod vodstvom poročnika Keitha K. Comptona, naslednja je bila 93. skupina pod vodstvom Lt. Col. Addisona Bakerja in 98. s poročnikom Johnom »Killerjem« (Morilem) Kanom v ozadju. Končno je prispela 44. skupina pod vodstvom poročnika Leona Johnsona in še 389. skupina pod vodstvom poročnika Jacka Wooda.

11 letal je odpovedalo že takoj po vzletu. In potem se je zgodila prva nesreča, dve uri leta od Benghazija, ko je vodilno letalo, na katerem je bil skupinski navigator kapetan Anderson, je iz nerazumljivih vzrokov strmoglavilo v morje.

To je bil prvi člen v verigi nesreč, ki so spremljale bombnike. Zapovedana je bila popolna tišina po radju; prišlo je do neloglasja, kdo naj vodi sedaj. Končno je bombnik poročnika Comptona zavzel vodilni položaj. V njem je letel tudi general Ent, šef 9. bombarderske komande.

To je pomenilo, da je bila navigacija za celo skupino bombnikov v rokah nezkušenega drugega poročnika. Toda v praksi sta se Ent in Compton spoznala na navigacijo.

Ob 12 in 30 so letala priletela Albanijo in se približala Jugoslaviji, ko so začeli oblaki povzročati težave. Skrbno razporejena formacija je bila razbita, ko je padla vidljivost na nič.

DESET METROV NAD ZEMLJO

Vodilni skupini 276 in 93 sta prileteli nad Rumunijo pravčasno in ko sta si čestitali, sta se obrnili proti navigacijski točki Pitești okoli 100 km zahodno od Ploestija. Toda zdaj je bila velika zmešnjava, ko so preostale tri skupine krožile nad Donavo in poskušale, da bi se uredile v vsaj nekakšen red. Zdaj je skupina v dveh ločenih formacijah, zadnja z 20-minutno zamudo, letela nizko nad Rumunijo ter pišala krave in kmete. Prvi dve skupini sta dosegli Pitești na višini 60 m in potem sta se spustili še nižje, celo na 10 m. Ko so le-

tala rjovela prek polj, so kmetje bežali kot brez glave. Nekateri so metali vile proti letalom. Neko letalo se je moralo dvigniti, da ni zadelo ob človeka na konju. Čez bleščečo površino polj in plotov so rjovelj bombniki.

Od Piteštija bi morali leteti v ravni črti vzhodno od Targovišta na Florești. Tam naj bi se obrnili proti jugovzhodu in sledili železniški progi do Ploestija. Tako naj bi prileteli na področje rafinerij s severa in vsakdo bi lahko identificiral svojo posamični cilj, ki si ga je moral vtisniti v spomin med več tednov trajajočim učenjem na modelih in zemljevidih.

Toda ko sta obe vodilni skupini prileteli nad Targovišto, je bila narejena največja napaka. Tudi proti jugu je namreč vodila proga iz tega mesta. Compton in Ent sta jo izbrala za svojo pot, kajti prav lahko je napraviti napako v hitro in nizko letečem bombniku. Mlad navigator je protestiral. Toda Ent in Compton nista popustila. Več kot 60 letal se je obrnilo in sledilo Entu proti Bukarešti. To je bil drugi člen v verigi nesreč. Seje ko so se pričeli kazati strehe najvišjih zgradb Bukarešte, sta Ent in Compton spoznala svojo napako. Toda bilo je že prepozno. Nemški in romunski stabi so takoj spoznali, da ni namen Amerikacev uničiti nedolžno mesto. Opozorjene so bile vse baterije flaka in vsa letališča na Balkanu so bila alarmirana. Tišina po radju je bila sedaj brez pomena; Ent je objavil, da je napravil napako in se je obrnil na levo proti Ploestiju. Ta manever naj bi jih pripeljal na južni rob področja, pod kotom napada, na katerega niso bili pripravljani.

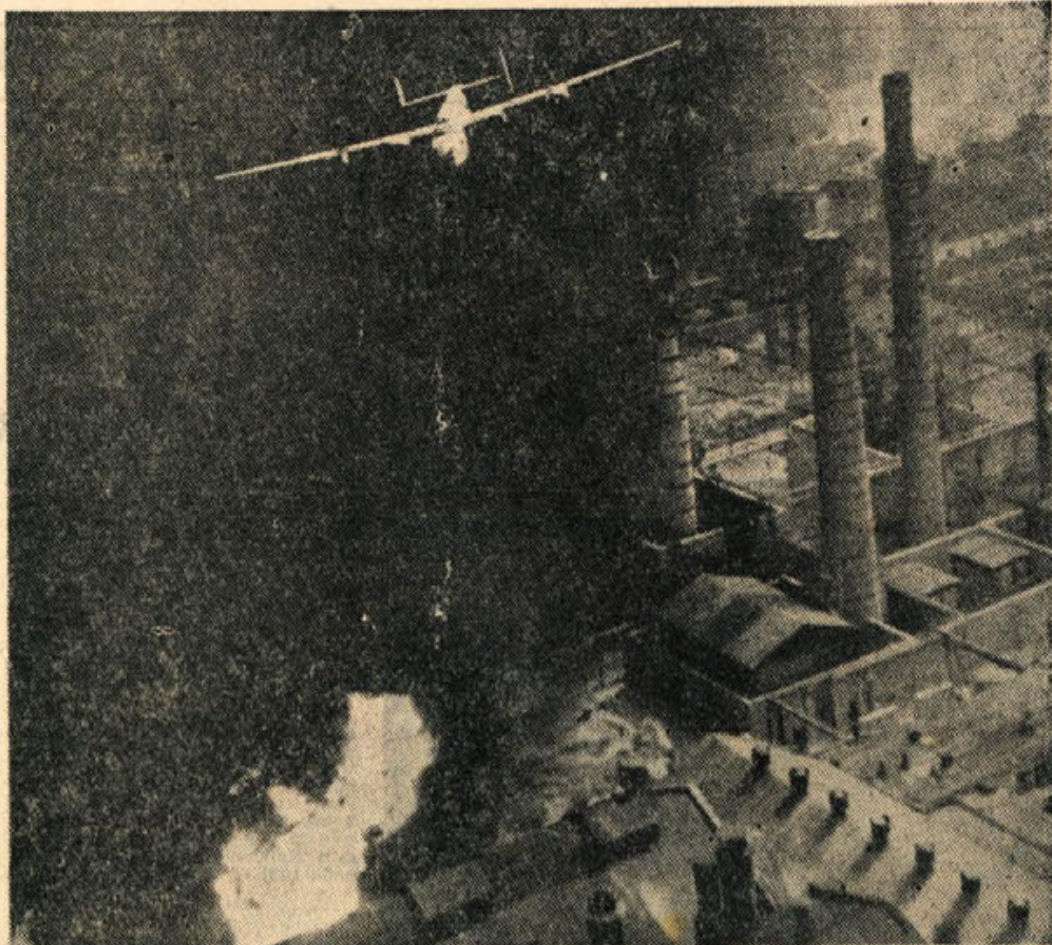
NEIZOGIBNA NESREČA

Medtem so ostale tri skupine dosegle Pitești, kjer se je 398 skupna odcepila na levo, da opravi samostojno nalogo: napad na rafinerijo Campina, oddaljeno od Ploestija približno 25 km proti severu. »Killer« Kane in Johnson sta vodila svoji skupini na Florești, kjer so se obrnili proti Ploestiju, kot bi bili morali storiti predhodni dve skupini.

Ko sta se Johnson in Kane bližala s severa, tako sta Compton in Baker vodila svoji skupini z južne smeri. Nesreča je bila neizogibna.

Vse presenečenje je šlo po zlu, kar sta zakrivila 37. in 93. skupina. Bolj kot so se bombniki približali Ploestiju, močnejši oziroma gostejši je postal flak. Nemški topničarji so streljali iz zelo ugodnih kotov naravnost v smer prihajajočih letal, točno čez odprte vizirje. Zrna strojnice so prihajala kar v plohah. Druge pa se je skoraj 400 nemških, italijanskih in romunskih pilotov dvigalo v svojih letalih, ki so jih predhodno pravčasno ogreli in pripravili za spopad.

37. skupina z Entom in Comptonom je bila prva nad ciljem. Vedoč, da bi napadel pod napadnim kotom, je Compton zaokrožil v polkrogu premera približno 30 km v nameri, da bi napadel Ploesti iz prave strani. Toda flak se je zdel tu ravno tako gost kot na južni strani. Tedaj je Ent sam prevzel vodstvo 376. skupine za napad na priložnostne tarče. Tako je skrbno pripravljen načrt za napad na Ploesti bil opuščen.

Posnetek iz letalskega napada na petrolejske rafinerije v Ploestiju: v vročini eksplozij na tleh so se »leteče trdnjave« vnamale in same eksplodirale nizko nad zemljo

Pet komandirjev skvadrona, vsak s svojimi šestimi letali, je lahko odločalo samostojno.

Eden izmed skvadronov si je izbral instalacije Concordia Vega pri Ploestiju. Major Appold je usmeril svoja letala na objekt in bombe so izpraznili skoraj istočasno. Sest Liberatorev je prešlo preko teče uničenosti in se pojavili čudežno nepoškodovani, samo pokriti s sajami. Cilj so odlično zadeli. Toda to ni bil njihov cilj. Bil je rezerviran za Bakerja in njegovo 93. skupino, ki se je sedaj bližala.

Baker, preprečen zaradi neobičajnega obrata vodilne skupine, se je odločil, da ne bo obkrožil Ploesti, pač pa napadel kar naravnost z juga.

Identificiranje ciljev je bilo s te smeri nemogoče in neki pilot je ocenil, da je nad ciljem že 5 letal, le-tega pa je bombardiral za cela 376. skupina. Med tem je granata zadela kabino Bakerjevega letala. Ubila je pilota in ranila poročnika. Prednji del letala se je vnel. Zadeja je še druga granata. Letalo se je spremenilo v aedoločno maso plamenov, toda še se je obržalo v smeri ravno dovolj dolgo, da je spustilo bombe na rafinerijo nekaj deset metrov pod seboj.

Če se stepejo kače . . .

V nekem manjšem indijskem mestu se je pred kratkim v potoku, ki teče skozi kraj, vnela krvava bitka med kakimi 100 kačami. Spopadli so se pioni, od katerih so bili nekateri dolgi tudi po več metrov. Po bitki so našli prebivalci v strugi približno 60 mrtvih ali umirajočih kač.

NARAVA SE JE POŠALILA

Pred nedavnim si je narava privoščila šalo v Klostru pri Gradacu v Beli krajini. Izvalilo se je pišče s štirimi nogami: dve sta normalni, dve pa sta zadržali zrasli v eno, vendar se vidi, da sta zraščeni iz dveh (na sliki označeno s puščico). Po treh tednih je pišče neznanokam izginito. M. P.

PADEC NA KAZNILNICO

Baker se je trudil, da bi letalo nekoliko dvignil, s čemer bi omogočil posadki, da bi lahko poskakala ven. Toda kjužno vsemu je bombnik prevračal v kozolec kot veliko gorečo kolo in treščil ob tla z vso posadko vred. Ostanki 93. skupine so se raztepli v manjših skupinah in napadali improvizirane tarče. Izgubljenih je bilo 11 letal. Eno izmed njih je strmoglavilo na žensko kaznilnico, kjer je, sodeč po izjavah, ubilo okoli 100 zapornic.

(Konec prihodnjt)

Družina - suženj

Mehiška policija je zaprla keno Meksika Raphaela Pereza Hernandeza, ker je imel svojo družino leta in leta zaprti in odrezano od sveta. Iz grožnjami je prisilil svojo ženo, da je pretrgala vse stike z normalnim življenjem. Njunih 6 otrok o zunanjem svetu praktično ni vedelo ničesar. Oče se za njihovo šolanje sploh ni zanimal, niti za zdravje. Dva otroka sta umrla že v rani mladosti zaradi pomanjkanja zdravniške nege. Hernandezova družina je morala delati v kleti, oče pa jim je vedno grozil z nožem ali revolverjem. Trinajdesetletna mati je danes videti kot 50-letna starica. Otroci (najstarejši ima 17 let) imajo nenavadna imena: »Suverenost«, »Triumfator« in »Dobro počutje«, naj-

manjši član družine (deklica, stara 42 dni) pa ima ime »Svoboda mišl«.

Hernandez pregledujejo zdaj na neki psihiatrski kliniki. (Po VECERU)

Vročekrvni danski mladotemiki

Poseben spopad je imela danska policija v mestu Koldingu, saj je morala ugnati v korzi rog kar 400 »razvnetih« mladotemikov, katerim sta pivo in ples rock and roll razburila kri. Skupina fantov in deklet je prišla iz kina, kjer so gledali enega izmed zmedenih filmov, s katerimi je Zapad preplavljen. Na cesti so nato začeli plesati, kmalu pa so se jim pridružili še udeleženci nekega taborjenja, katerim je močno pivo prav tako razgorelo možgane. — Policiji so prihiteli na pomoč policaji iz sosednjih mest, vsi pa so se nato lotili razgrajevanja s gumijevkami. Mladotemiki so hoteli »obrniti na glavo« neki policijski avtomobil. Po daljši bitki je bila policija spet močster položaja. . .

Pred sodnikom — v smrt

Pred preiskovalnim sodnikom v Alchstattu v Nemčiji je pred kratkim stal Albin Fiedler. Aretiliral so ga, ker se je spoznal nad 12-letno deklico. Ko bi se moral začeti zagovarjati, je bil skoma segel v žep in pred sodnikom izpil ampulo strupa. Samomorilca niso mogli več rešiti, čeprav mu je takoj pomagala zdravnik.

Danes dve . . .

— In zdaj mi povejte cenol

— Kaj pravite, da gori davčni urad? Bežite no, najbrž 60 vps napako zvezalji

Nova zanimivost s področja elektronike: 6-čevlji oddajnik v kavni žilki. Manjkajo mu le še zvočnik in nekaj malenkosti, da bo enokopračen svojim velikim kolegom.

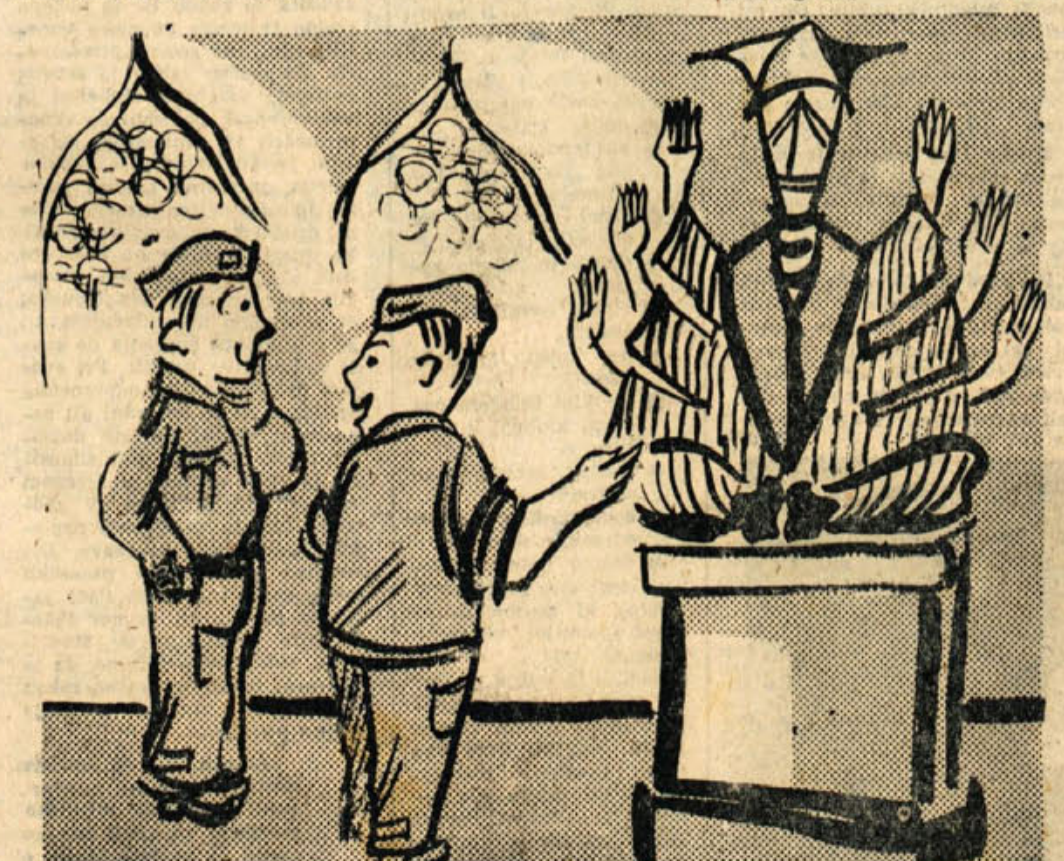
Domači robot so dobile gospodinjice s tole napravo, ki čisti in loči tla: sto kvadratnih metrov na uro. Aparat se prežene, strokovnjaki zatrjujejo, da bo s svojim »smagnetnim spominom« lahko opravi sam to delo. Le prvič ga bo morala voditi gospodinja. Napovedujejo že tudi mehanske roke za razna dela v kuhinji.

Slavna Sofia Lpren se je vrnila v Rim prvič odkar se je v Ameriki poročila s še neločenim filmskim producentom Carlom Fotijem. Pravijo, da je bila zelo razburjena in ganjena do solz, ko jo je množica prijateljev, obudovalcev, fotografov in novinarjev skoraj zasula z rožami, s telegrami in z drugimi dobrodošlicami. Sofia je sedaj prišla z Dunaja, kjer je snemala zunanje posnetke filma »Olimpijs«, notrane pa bodo snemali v studijih podjetja Titanus v Bimu. Baje bo potem snemala še v Neaplju s Clarkom Gableom.

Frank Sinatra in Gina Lollobrigida v novem filmu »Newer so few« ki ga končujejo v Hollywoodu. Iz partnerstva v filmu so nastale govornice o flirtu med obema glavnima akterjema, vendar pa jih je na vprašanje iz Rima Gina odločno demantirala in zatrjevala, da ne namerava za zdaj menjati moža, ki ji je hkrati tudi najboljši menažer.

Brigadirja z avtomobilsko ceno v muzeju: »Ti, tale bi pa bil za nas! Če bi ga imeli v brigadi, bi udarili...« (Mladost na avto cesti)